(४४२)

त्वं ह्य अग्ने प्रथमो मनोतास्या धियो अभवो दस्म होता ।
त्वं सीं वृषन्न् अकृणोर् दुष्टरीतु सहो विश्वस्मै सहसे सहध्यै ॥ ६ ००१ ०१
अधा होता न्य् असीदो यजीयान् इळस् पद इषयन्न् ईड्यः सन् ।
तं त्वा नरः प्रथमं देवयन्तो महो राये चितयन्तो अनु ग्मन् ॥ ६ ००१ ०२
वृतेव यन्तम् बहुभिर् वसव्याइस् त्वे रयिं जागृवांसो अनु ग्मन् ।
रुशन्तम् अग्निं दर्शतम् बृहन्तं वपावन्तं विश्वहा दीदिवांसम् ॥ ६ ००१ ०३
पदं देवस्य नमसा व्यन्तः श्रवस्यवः श्रव आपन्न् अमृक्तम् ।
नामानि चिद् दधिरे यज्ञियानि भद्रायां ते रणयन्त संदृष्टौ ॥ ६ ००१ ०४
त्वां वर्धन्ति क्षितयः पृथिव्यां त्वां राय उभयासो जनानाम् ।
त्वं त्राता तरणे चेत्यो भूः पिता माता सदम् इन् मानुषाणाम् ॥ ६ ००१ ०५
सपर्येण्यः स प्रियो विक्ष्व् अ१ग्निर् होता मन्द्रो नि षसादा यजीयान् ।
तं त्वा वयं दम आ दीदिवांसम् उप ज्ञुबाधो नमसा सदेम ॥ ६ ००१ ०६
तं त्वा वयं सुध्यो३ नव्यम् अग्ने सुम्नायव ईमहे देवयन्तः ।
त्वं विशो अनयो दीद्यानो दिवो अग्ने बृहता रोचनेन ॥ ६ ००१ ०७
विशां कविं विश्पतिं शश्वतीनां नितोशनं वृषभं चर्षणीनाम् ।
प्रेतीषणिम् इषयन्तम् पावकं राजन्तम् अग्निं यजतं रयीणाम् ॥ ६ ००१ ०८
सो अग्न ईजे शशमे च मर्तो यस् त आनट् समिधा हव्यदातिम् ।
य आहुतिम् परि वेदा नमोभिर् विश्वेत् स वामा दधते त्वोतः ॥ ६ ००१ ०९
अस्मा उ ते महि महे विधेम नमोभिर् अग्ने समिधोत हव्यैः ।
वेदी सूनो सहसो गीर्भिर् उक्थैर् आ ते भद्रायां सुमतौ यतेम ॥ ६ ००१ १०
आ यस् ततन्थ रोदसी वि भासा श्रवोभिश् च श्रवस्य१स् तरुत्रः ।
बृहद्भिर् वाजै स्थविरेभिर् अस्मे रेवद्भिर् अग्ने वितरं वि भाहि ॥ ६ ००१ ११
नृवद् वसो सदम् इद् धेह्य् अस्मे भूरि तोकाय तनयाय पश्वः ।
पूर्वीर् इषो बृहतीर् आरे-अघा अस्मे भद्रा सौश्रवसानि सन्तु ॥ ६ ००१ १२
पुरूण्य् अग्ने पुरुधा त्वाया वसूनि राजन् वसुता ते अश्याम् ।
पुरूणि हि त्वे पुरुवार सन्त्य् अग्ने वसु विधते राजनि त्वे ॥ ६ ००१ १३

(४४३)

त्वं हि क्षैतवद् यशो ऽग्ने मित्रो न पत्यसे ।
त्वं विचर्षणे श्रवो वसो पुष्टिं न पुष्यसि ॥ ६ ००२ ०१
त्वां हि ष्मा चर्षणयो यज्ञेभिर् गीर्भिर् ईळते ।
त्वां वाजी यात्य् अवृको रजस्तूर् विश्वचर्षणिः ॥ ६ ००२ ०२
सजोषस् त्वा दिवो नरो यज्ञस्य केतुम् इन्धते ।
यद् ध स्य मानुषो जनः सुम्नायुर् जुह्वे अध्वरे ॥ ६ ००२ ०३
ऋधद् यस् ते सुदानव धिया मर्तः शशमते ।
ऊती ष बृहतो दिवो द्विषो अंहो न तरति ॥ ६ ००२ ०४
समिधा यस् त आहुतिं निशितिम् मर्त्यो नशत् ।
वयावन्तं स पुष्यति क्षयम् अग्ने शतायुषम् ॥ ६ ००२ ०५
त्वेषस् ते धूम ऋण्वति दिवि षञ् छुक्र आततः ।
सूरो न हि द्युता त्वं कृपा पावक रोचसे ॥ ६ ००२ ०६
अधा हि विक्ष्व् ईड्यो ऽसि प्रियो नो अतिथिः ।
रण्वः पुरीव जूर्यः सूनुर् न त्रययाय्यः ॥ ६ ००२ ०७
क्रत्वा हि द्रोणे अज्यसे ऽग्ने वाजी न कृत्व्यः ।
परिज्मेव स्वधा गयो ऽत्यो न ह्वार्यः शिशुः ॥ ६ ००२ ०८
त्वं त्या चिद् अच्युताग्ने पशुर् न यवसे ।
धामा ह यत् ते अजर वना वृश्चन्ति शिक्वसः ॥ ६ ००२ ०९
वेषि ह्य अध्वरीयताम् अग्ने होता दमे विशाम् ।
समृधो विश्पते कृणु जुषस्व हव्यम् अङ्गिरः ॥ ६ ००२ १०
अच्छा नो मित्रमहो देव देवान् अग्ने वोचः सुमतिं रोदस्योः ।
वीहि स्वस्तिं सुक्षितिं दिवो नृन् द्विषो अंहांसि दुरिता तरेम ता तरेम तवावसा तरेम
॥ ६ ००२ ११

(४४४)

अग्ने स क्षेषद् ऋतपा ऋतेजा उरु ज्योतिर् नशते देवयुष् टे ।
यं त्वम् मित्रेण वरुणः सजोषा देव पासि त्यजसा मर्तम् अंहः ॥ ६ ००३ ०१
ईजे यज्ञेभिः शशमे शमीभिर् ऋधद्वाराया३ग्नये ददाश ।
एवा चन तं यशसाम् अजुष्टिर् नांहो मतं नशते न प्रदृप्तिः ॥ ६ ००३ ०२
सूरो न यस्य दृशतिर् अरेपा भीमा यद् एति शुचतस् त आ धीः ।
हेषस्वतः शुरुधो नायम् अक्तोः कुत्रा चिद् रण्वो वसतिर् वनेजाः ॥ ६ ००३ ०३
तिग्मं चिद् एम महि वपो अस्य भसद् अश्वो न यमसान आसा ।
विजेहमानः परशुर् न जिह्वां द्रविर् न द्रावयति दारु धक्षत् ॥ ६ ००३ ०४
स इद् अस्तेव प्रति धाद् असिष्यञ् छिशीत तेजो ऽयसो न धाराम् ।
चित्रध्रजतिर् अरतिर् यो अक्तोर् वेर् न द्रुषद्वा रघुपत्मजंहाः ॥ ६ ००३ ०५
स ईं रेभो न प्रति वस्त उस्राः शोचिषा रारपीति मित्रमहाः ।
नक्तं य ईम् अरुषो यो दिवा नॄन् अमर्त्यो अरुषो यो दिवा नॄन् ॥ ६ ००३ ०६
दिवो न यस्य विधतो नवीनोद् वृषा रुक्ष ओषधीषु नूनोत् ।
घृणा न यो ध्रजसा पत्मना यन्न् आ रोदसी वसुना दं सुपत्नी ॥ ६ ००३ ०७
धायोभिर् वा यो युज्येभिर् अर्कैर् विद्युन् न दविद्योत् स्वेभिः शुष्मैः ।
शर्धो वा यो मरुतां ततक्ष ऋभुर् न त्वेषो रभसानो अद्यौत् ॥ ६ ००३ ०८

(४४५)

यथा होतर् मनुषो देवताता यज्ञेभिः सूनो सहसो यजासि ।
एवा नो अद्य समना समानान् उशन्न् अग्न उशतो यक्षि देवान् ॥ ६ ००४ ०१
स नो विभावा चक्षणिर् न वस्तोर् अग्निर् वन्दारु वेद्यश् चनो धात् ।
विश्वायुर् यो अमृतो मर्त्येषूषर्भुद् भूद् अतिथिर् जातवेदाः ॥ ६ ००४ ०२
द्यावो न यस्य पनयन्त्य् अभ्वम् भासांसि वस्ते सूर्यो न शुक्रः ।
वि य इनोत्य् अजरः पावको ऽभस्य चिच् छिश्नथत् पूर्व्याणि ॥ ६ ००४ ०३
वह्मा हि सूनो अस्य् अद्मसद्वा चक्रे अग्निर् जनुषाज्मान्नम् ।
स त्वं न ऊर्जसन ऊर्जं धा राजेव जेर् अवृके क्षेष्य् अन्तः ॥ ६ ००४ ०४
नितिक्ति यो वारणम् अन्नम् अत्ति वायुर् न राष्ट्र्य् अत्य् एत्य् अक्तून् ।

तुर्याम यस् त आदिशाम् अरातीर् अत्यो न ह्रुतः पतंतः परिह्रुत् ॥ ६ ००४ ०५
आ सूर्यो न भानुमद्भिर् अर्कैर् अग्ने ततन्थ रोदसी वि भासा ।
चित्रो नयत् परि तमांस्य् अक्तः शोचिषा पत्मन्न् औशिजो न दीयन् ॥ ६ ००४ ०६
त्वां हि मन्द्रतमम् अर्कशोकैर् ववृमहे महि नः श्रोष्य् अग्ने ।
इन्द्रं न त्वा शवसा देवता वायुम् पृणन्ति राधसा नृतमाः ॥ ६ ००४ ०७
नू नो अग्ने ऽवृकेभिः स्वस्ति वेषि रायः पथिभिः पर्ष्य् अंहः ।
ता सूरिभ्यो गृणते रासि सुम्नम् मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ६ ००४ ०८

(४४६)

हुवे वः सूनुं सहसो युवानम् अद्रोघवाचम् मतिभिर् यविष्ठम् ।
य इन्वति द्रविणानि प्रचेता विश्ववाराणि पुरुवारो अध्रुक् ॥ ६ ००५ ०१
त्वे वसूनि पुर्वणीक होतर् दोषा वस्तोर् एरिरे यज्ञियासः ।
क्षामेव विश्वा भुवनानि यस्मिन् सं सौभगानि दधिरे पावके ॥ ६ ००५ ०२
त्वं विक्षु प्रदिवः सीद आसु क्रत्वा रथीर् अभवो वार्याणाम् ।
अत इनोषि विधते चिकित्वो व्य् आनुषग् जातवेदो वसूनि ॥ ६ ००५ ०३
यो नः सनुत्यो अभिदासद् अग्ने यो अन्तरो मित्रमहो वनुष्यात् ।
तम् अजरेभिर् वृषभिस् तव स्वैस् तपा तपिष्ठ तपसा तपस्वान् ॥ ६ ००५ ०४
यस् ते यज्ञेन समिधा य उक्थैर् अर्केभिः सूनो सहसो ददाशत् ।
स मर्त्येष्व् अमृत प्रचेता राया द्युम्नेन श्रवसा वि भाति ॥ ६ ००५ ०५
स तत् कृधीषितस् तूयम् अग्ने स्पृधो बाधस्व सहसा सहस्वान् ।
यच् छस्यसे द्युभिर् अक्तो वचोभिस् तज् जुषस्व जरितुर् घोषि मन्म ॥ ६ ००५ ०६
अश्याम तं कामम् अग्ने तवोती अश्याम रयिं रयिवः सुवीरम् ।
अश्याम वाजम् अभि वाजयन्तो ऽश्याम द्युम्नम् अजराजर ते ॥ ६ ००५ ०७

(४४७)

प्र नव्यसा सहसः सूनुम् अच्छा यज्ञेन गातुम् अव इच्छमानः ।

वृश्चद्वनं कृष्णयामं रुशन्तं वीती होतारं दिव्यं जिगाति ॥ ६ ००६ ०१
स श्वितानस् तन्यतू रोचनस्था अजरेभिर् नानदद्भिर् यविष्ठः ।
यः पावकः पुरुतमः पुरूणि पृथून्य् अग्निर् अनुयाति भवन् ॥ ६ ००६ ०२
वि ते विष्वग् वातजूतासो अग्ने भामासः शुचे शुचयश् चरन्ति ।
तुविम्रक्षासो दिव्या नवग्वा वना वनन्ति धृषता रुजन्तः ॥ ६ ००६ ०३
ये ते शुक्रासः शुचयः शुचिष्मः क्षां वपन्ति विषितासो अश्वाः ।
अध भ्रमस् त उर्विया वि भाति यातयमानो अधि सानु पृश्नेः ॥ ६ ००६ ०४
अध जिह्वा पापतीति प्र वृष्णो गोषुयुधो नाशनिः सृजाना ।
शूरस्येव प्रसितिः क्षातिर् अग्नेर् दुर्वर्तुर् भीमो दयते वनानि ॥ ६ ००६ ०५
आ भानुना पार्थिवानि ज्रयांसि महस् तोदस्य धृषता ततन्थ ।
स बाधस्वाप भया सहोभि स्पृधो वनुष्यन् वनुषो नि जूर्व ॥ ६ ००६ ०६
स चित्र चित्रं चितयन्तम् अस्मे चित्रक्षत्र चित्रतमं वयोधाम् ।
चन्द्रं रयिम् पुरुवीरम् बृहन्तं चन्द्र चन्द्राभिर् गृणते युवस्व ॥ ६ ००६ ०७

(४४८)

मूर्धानं दिवो अरतिम् पृथिव्या वैश्वानरम् ऋत आ जातम् अग्निम् ।
कविं सम्राजम् अतिथिं जनानाम् आसन्न् आ पात्रं जनयन्त देवाः ॥ ६ ००७ ०१
नाभिं यज्ञानां सदनं रयीणाम् महाम् आह्वम् अभि सं नवन्त ।
वैश्वानरं रथ्यम् अध्वराणां यज्ञस्य केतुं जनयन्त देवाः ॥ ६ ००७ ०२
त्वद् विप्रो जायते वाज्य् अग्ने त्वद् वीरासो अभिमातिषाहः ।
वैश्वानर त्वम् अस्मासु धेहि वसूनि राजन् स्पृहयाय्याणि ॥ ६ ००७ ०३
त्वां विश्वे अमृत जायमानं शिशुं न देवा अभि सं नवन्ते ।
तव क्रतुभिर् अमृतत्वम् आयन् वैश्वानर यत् पित्रोर् अदीदेः ॥ ६ ००७ ०४
वैश्वानर तव तानि व्रतानि महान्य् अग्ने नकिर् आ दधर्ष ।
यज् जायमानः पित्रोर् उपस्थे ऽविन्दः केतुं वयुनेष्व् अह्नाम् ॥ ६ ००७ ०५
वैश्वानरस्य विमितानि चक्षसा सानूनि दिवो अमृतस्य केतुना ।
तस्येद् उ विश्वा भुवनाधि मूर्धनि वया इव रुरुहुः सप्त विस्रुहः ॥ ६ ००७ ०६

वि यो रजांस्य् अमिमीत सुक्रतुर् वैश्वानरो वि दिवो रोचना कविः ।
परि यो विश्वा भुवनानि पप्रथे ऽदब्धो गोपा अमृतस्य रक्षिता ॥ ६ ००७ ०७

(४४९)

पृक्षस्य वृष्णो अरुषस्य नू सहः प्र नु वोचं विदथा जातवेदसः ।
वैश्वानराय मतिर् नव्यसी शुचिः सोम इव पवते चारुर् अग्नये ॥ ६ ००८ ०१
स जायमानः परमे व्योमनि व्रतान्य् अग्निर् व्रतपा अरक्षत ।
व्य् अ ३ न्तरिक्षम् अमिमीत सुक्रतुर् वैश्वानरो महिना नाकम् अस्पृशत् ॥ ६ ००८ ०२
व्य् अस्तभ्नाद् रोदसी मित्रो अद्भुतो ऽन्तर्वावद् अकृणोज् ज्योतिषा तमः ।
वि चर्मणीव धिषणे अवर्तयद् वैश्वानरो विश्वम् अधत्त वृष्ण्यम् ॥ ६ ००८ ०३
अपाम् उपस्थे महिषा अगृभ्णत विशो राजानम् उप तस्थुर् ऋग्मियम् ।
आ दूतो अग्निम् अभरद् विवस्वतो वैश्वानरम् मातरिश्वा परावतः ॥ ६ ००८ ०४
युगे-युगे विदथ्यं गृणद्भ्यो ऽग्ने रयिं यशसं धेहि नव्यसीम् ।
पव्येव राजन्न् अघशंसम् अजर नीचा नि वृश्च वनिनं न तेजसा ॥ ६ ००८ ०५
अस्माकम् अग्ने मघवत्सु धारयानामि क्षत्रम् अजरं सुवीर्यम् ।
वयं जयेम शतिनं सहस्रिणं वैश्वानर वाजम् अग्ने तवोतिभिः ॥ ६ ००८ ०६
अदब्धेभिस् तव गोपाभिर् इष्टे ऽस्माकम् पाहि त्रिषधस्थ सूरीन् ।
रक्षा च नो ददुषां शर्धो अग्ने वैश्वानर प्र च तारी स्तवानः ॥ ६ ००८ ०७

(४५०)

अहश् च कृष्णम् अहर् अर्जुनं च वि वर्तेते रजसी वेद्याभिः ।
वैश्वानरो जायमानो न राजावातिरज् ज्योतिषाग्निस् तमांसि ॥ ६ ००९ ०१
नाहं तन्तुं न वि जानाम्य् ओतुं न यं वयन्ति समरे ऽतमानाः ।
कस्य स्वित् पुत्र इह वक्त्वानि परो वदात्य् अवरेण पित्रा ॥ ६ ००९ ०२
स इत् तन्तुं स वि जानात्य् ओतुं स वक्त्वान्य् ऋतुथा वदाति ।
य ई चिकेतद् अमृतस्य गोपा अवश् चरन् परो अन्येन पश्यन् ॥ ६ ००९ ०३

अयं होता प्रथमः पश्यतिमम् इदं ज्योतिर् अमृतम् मर्त्येषु ।
अयं स जज्ञे ध्रुव आ निषत्तो ऽमर्त्यस् तन्वा ३ वर्धमानः ॥ ६ ००९ ०४
ध्रुवं ज्योतिर् निहितं दृशये कम् मनो जविष्ठम् पतयत्स्व् अन्तः ।
विश्वे देवाः समनसः सकेता एकं क्रतुम् अभि वि यन्ति साधु ॥ ६ ००९ ०५
वि मे कर्णा पतयतो वि चक्षुर् वी ३ दं ज्योतिर् हृदय आहितं यत् ।
वि मे मनश् चरति दूराअधीः किं स्विद् वक्ष्यामि किम् उ नू मनिष्ये ॥ ६ ००९ ०६
विश्वे देवा अनमस्यन् भियानास् त्वाम् अग्ने तमसि तस्थिवांसम् ।
वैश्वानरो ऽवतूतये नो ऽमर्त्यो ऽवतूतये नः ॥ ६ ००९ ०७

(४५१)
पुरो वो मन्द्रं दिव्यं सुवृक्तिम् प्रयति यज्ञे अग्निम् अध्वरे दधिध्वम् ।
पुर उक्थेभिः स हि नो विभावा स्वध्वरा करति जातवेदाः ॥ ६ ०१० ०१
तम् उ द्युमः पुर्वणीक होतर् अग्ने अग्निभिर् मनुष इधानः ।
स्तोमं यम् अस्मै ममतेव शूषं घृतं न शुचि मतयः पवन्ते ॥ ६ ०१० ०२
पीपाय स श्रवसा मर्त्येषु यो अग्नये ददाश विप्र उक्थैः ।
चित्राभिस् तम् ऊतिभिश् चित्रशोचिर् व्रजस्य साता गोमतो दधाति ॥ ६ ०१० ०३
आ यः पप्रौ जायमान उर्वी दूरेदृशा भासा कृष्णाध्वा ।
अध बहु चित् तम ऊम्यायास् तिरः शोचिषा ददृशे पावकः ॥ ६ ०१० ०४
नू नश् चित्रम् पुरुवाजाभिर् ऊती अग्ने रयिम् मघवद्भ्यश् च धेहि ।
ये राधसा श्रवसा चात्य् अन्यान् सुवीर्येभिश् चाभि सन्ति जनान् ॥ ६ ०१० ०५
इमं यज्ञं चनो धा अग्न उशन् यं त आसानो जुहुते हविष्मान् ।
भरद्वाजेषु दधिषे सुवृक्तिम् अवीर् वाजस्य गध्यस्य सातौ ॥ ६ ०१० ०६
वि द्वेषांसीनुहि वर्धयेळाम् मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ६ ०१० ०७

(४५२)
यजस्व होतर् इषितो यजीयान् अग्ने बाधो मरुतां न प्रयुक्ति ।

आ नो॑ मि॒त्रावरु॑णा॒ नास॑त्या॒ द्यावा॑ हो॒त्राय॑ पृथि॒वी व॑वृत्याः ॥ ६ ०११ ०१
त्वं होता॑ म॒न्द्रत॑मो नो अ॒ध्रुग् अ॒न्तर् दे॒वो वि॒दथा॒ मर्त्ये॑षु ।
पा॒व॒कया॑ जु॒ह्वा ३॒॑ वह्नि॑र् आ॒साग्ने॒ यज॑स्व त॒न्व १॒॑ तव॒ स्वाम् ॥ ६ ०११ ०२
धन्या॑ चि॒द् धि त्वे धि॒षणा॒ वष्टि॒ प्र दे॒वाञ् जन्म॑ गृण॒ते यज॑ध्यै ।
वेपि॑ष्ठो॒ अङ्गि॑रसां॒ यद् ध॒ विप्रो॒ मधु॑ छ॒न्दो भन॑ति रे॒भ इ॒ष्टौ ॥ ६ ०११ ०३
अदि॑द्युत॒त् स्व् अपा॑को वि॒भावाग्ने॒ यज॑स्व॒ रोद॑सी उरू॒ची ।
आ॒युं न यं नम॑सा रा॒तह॑व्या अ॒ञ्जन्ति॑ सुप्र॒यस॒म् पञ्च॒ जनाः॑ ॥ ६ ०११ ०४
वृ॒ञ्जे ह॒ यन् नम॑सा ब॒र्हिर् अ॒ग्नाव् अया॑मि॒ स्रुग् घृ॒तव॑ती सुवृ॒क्तिः ।
अम्य॑क्षि॒ सद्म॒ सद॑ने पृथि॒व्या अश्रा॑यि य॒ज्ञः सूर्ये॒ न चक्षुः॑ ॥ ६ ०११ ०५
द॒श॒स्या नः॑ पुर्वणीक होतर् दे॒वेभि॑र् अग्ने अ॒ग्निभि॑र् इधा॒नः ।
रा॒यः सू॑नो सहसो वावसा॒ना अति॑ स्रसेम वृ॒जनं॒ नांहः॑ ॥ ६ ०११ ०६

(४५३)

मध्ये॒ होता॑ दुरो॒णे ब॒र्हिषो॒ राळ् अ॒ग्निस् तो॒दस्य॒ रोद॑सी॒ यज॑ध्यै ।
अ॒यं स सू॒नुः सह॑स ऋ॒तावा॑ दू॒रात् सूर्यो॒ न शो॒चिषा॑ ततान ॥ ६ ०१२ ०१
आ यस्मि॒न् त्वे स्व् अपा॑के यजत्र॒ यक्ष॑द् राजन् स॒र्वता॑तेव॒ नु द्यौः ।
त्रि॒ष॒धस्थ॑स् तत॒रुषो॒ न जंहो॑ ह॒व्या म॒घानि॒ मानु॑षा॒ यज॑ध्यै ॥ ६ ०१२ ०२
तेजि॑ष्ठा॒ यस्या॑र॒तिर् व॑ने॒राट् तो॒दो अध्व॒न् न वृ॑धसा॒नो अ॑द्यौत् ।
अ॒द्रो॒घो न द्र॑वि॒ता चे॑तति॒ त्मन्न् अम॑र्त्यो ऽव॒र्त्र ओष॑धीषु ॥ ६ ०१२ ०३
सास्माके॑भिर् ए॒तरी॒ न शू॒षैर् अ॒ग्नि ष्ट॑वे॒ दम॒ आ जा॒तवे॑दाः ।
द्रवन्नो व॒न्वन् क्रत्वा॒ नार्वो॒स्रः पि॒तेव॑ जार॒यायि॑ य॒ज्ञैः ॥ ६ ०१२ ०४
अध॑ स्मास्य पनयन्ति॒ भासो॒ वृथा॒ यत् तक्ष॑द् अनु॒याति॑ पृ॒थ्वीम् ।
स॒द्यो यः स्य॒न्द्रो विषि॑तो॒ धवी॑यान् ऋ॒णो न ता॒युर् अति॒ धन्वा॑ राट् ॥ ६ ०१२ ०५
स त्वं नो॑ अर्व॒न् निदा॑या॒ विश्वे॑भिर् अग्ने अ॒ग्निभि॑र् इधा॒नः ।
वेषि॑ रा॒यो वि या॑सि दु॒च्छुना॒ मदे॑म श॒तहि॑माः सु॒वीराः॑ ॥ ६ ०१२ ०६

(४५४)

त्वद् विश्वा॑ सुभग सौभगान्य् अग्ने वि यन्ति वनिनो न वयाः ।
श्रुष्टी रयिर् वाजो॑ वृत्रतूर्ये॑ दिवो वृष्टिर् ईड्यो॑ रीतिर् अपाम् ॥ ६ ०१३ ०१
त्वम् भगो॑ न आ हि रत्नम् इषे परि॑ज्मेव क्षयसि दस्मवर्चाः ।
अग्ने॑ मित्रो न बृ॒हत ऋतस्यासि॑ क्षत्ता वामस्य॑ देव भूरेः॑ ॥ ६ ०१३ ०२
स सत्प॑तिः शवसा हन्ति वृत्रम् अग्ने विप्रो वि पणेर् भर्ति वाजम् ।
यं त्वम् प्रचेत ऋतजात राया सजोषा नप्त्रापां हिनोषि॑ ॥ ६ ०१३ ०३
यस् ते॑ सूनो सहसो गीर्भिर् उक्थैर् यज्ञैर् मर्तो॑ निशितिं वेद्यानट् ।
विश्वं स दे॑व प्रति वारम् अग्ने धत्ते धान्य॑ १ म् पत्यते वसव्याइः ॥ ६ ०१३ ०४
ता नृभ्य आ सौश्रवसा सुवीराग्ने॑ सूनो सहसः पुष्यसे॑ धाः ।
कृणोषि यच् छवसा भूरि॑ पश्वो वयो वृकायारये जसु॑रये ॥ ६ ०१३ ०५
वह्मा सू॑नो सहसो नो विहा॑या अग्ने॑ तोकं तनयं वाजि नो॑ दाः ।
विश्वा॑भिर् गीर्भिर् अभि पूर्तिम् अ॑श्याम् मदे॑म शतहि॑माः सुवीराः॑ ॥ ६ ०१३ ०६

(४५५)

अग्ना यो मर्त्यो॑ दुवो धिय॑ जुजोष॑ धीतिभिः॑ ।
भसन् नु ष प्र पूर्व्य इष॑ वुरीतावसे ॥ ६ ०१४ ०१
अग्निर् इद् धि प्रचे॑ता अग्निर् वेधस्तम॑ ऋषिः॑ ।
अग्निं होता॑रम् ईळते यज्ञेषु मनु॑षो विशः॑ ॥ ६ ०१४ ०२
नाना ह्य॑ अ १ ग्ने ऽवसे स्पर्ध॑न्ते रायो॑ अर्यः ।
तूर्व॑न्तो दस्युम् आयवो॑ व्र॒तैः सीक्ष॑न्तो अव्रतम् ॥ ६ ०१४ ०३
अग्निर् अप्साम् ऋ॑तीषह॑ वीरं द॑दाति सत्प॑तिम् ।
यस्य त्रस॑न्ति शवसः॑ संचक्षि शत्रवो॑ भिया ॥ ६ ०१४ ०४
अग्निर् हि विद्मना॑ निदो देवो मर्तम् उरुष्यति॑ ।
सहावा॑ यस्यावृ॑तो रयिर् वाजेष्व् अवृ॑तः ॥ ६ ०१४ ०५
अच्छा॑ नो मित्रमहो देव देवान् अग्ने वोचः॑ सुमतिं रोद॑स्योः ।
वीहि स्वस्तिं सुक्षितिं दिवो नृ॒न् द्विषो॑ अंहा॑सि दुरिता तरेम ता तरेम तवावसा तरेम

॥ ।

(४५६)

इमम् ऊ षु वो अतिथिम् उषर्बुधं विश्वासां विशाम् पतिम् ऋञ्जसे गिरा ।
वेतीद् दिवो जनुषा कच् चिद् आ शुचिर् ज्योक् चिद् अत्ति गर्भो यद् अच्युतम् ॥ ६ ०१५ ०१

मित्रं न यं सुधितम् भृगवो दधुर् वनस्पताव् ईड्यम् ऊर्ध्वशोचिषम् ।
स त्वं सुप्रीतो वीतहव्ये अद्भुत प्रशस्तिभिर् महयसे दिवे-दिवे ॥ ६ ०१५ ०२

स त्वं दक्षस्यावृको वृधो भूर् अर्यः परस्यान्तरस्य तरुषः ।
रायः सूनो सहसो मर्त्येष्व् आ छर्दिर् यच्छ वीतहव्याय सप्रथो भरद्वाजाय सप्रथः ॥ ।

द्युतानं वो अतिथिं स्वर्णरम् अग्निं होतारम् मनुषः स्वध्वरम् ।
विप्रं न द्युक्षवचसं सुवृक्तिभिर् हव्यवाहम् अरतिं देवम् ऋञ्जसे ॥ ६ ०१५ ०४

पावकया यश् चितयन्त्या कृपा क्षामन् रुरुच उषसो न भानुना ।
तूर्वन् न यामन्न् एतशस्य नू रण आ यो घृणे न ततृषाणो अजरः ॥ ६ ०१५ ०५

अग्निम्-अग्निं वः समिधा दुवस्यत प्रियम्-प्रियं वो अतिथिं गृणीषणि ।
उप वो गीर्भिर् अमृतं विवासत ।
देवो देवेषु वनते हि वार्यं देवो देवेषु वनते हि नो दुवः ॥ ६ ०१५ ०६

समिद्धम् अग्निं समिधा गिरा गृणे शुचिम् पावकम् पुरो अध्वरे ध्रुवम् ।
विप्रं होतारम् पुरुवारम् अद्रुहं कविं सुम्नैर् ईमहे जातवेदसम् ॥ ६ ०१५ ०७

त्वां दूतम् अग्ने अमृतं युगे-युगे हव्यवाहं दधिरे पायुम् ईड्यम् ।
देवासश् च मर्तासश् च जागृविं विभुं विश्पतिं नमसा नि षेदिरे ॥ ६ ०१५ ०८

विभूषन्न् अग्न उभयाँ अनु व्रता दूतो देवानां रजसी सम् ईयसे ।
यत् ते धीतिं सुमतिम् आवृणीमहे ऽध स्मा नस् त्रिवरूथः शिवो भव ॥ ६ ०१५ ०९

तं सुप्रतीकं सुदृशं स्वञ्चम् अविद्वांसो विदुष्टरं सपेम ।
स यक्षद् विश्वा वयुनानि विद्वान् प्र हव्यम् अग्निर् अमृतेषु वोचत् ॥ ६ ०१५ १०

तम् अग्ने पास्य् उत तम् पिपर्षि यस् त आनट् कवये शूर धीतिम् ।
यज्ञस्य वा निशितिं वोदितिं वा तम् इत् पृणक्षि शवसोत राया ॥ ६ ०१५ ११

त्वम् अग्ने वनुष्यतो नि पाहि त्वम् उ नः सहसावन्न् अवद्यात् ।

सं त्वा ध्वस्मन्वद् अभ्य् एतु पाथः सं रयि स्पृहयाय्यः सहस्री ॥ ६ ०१५ १२
अग्निर् होता गृहपतिः स राजा विश्वा वेद जनिमा जातवेदाः ।
देवानाम् उत यो मर्त्यानां यजिष्ठः स प्र यजताम् ऋतावा ॥ ६ ०१५ १३
अग्ने यद् अद्य विशो अध्वरस्य होतः पावकशोचे वेष् ट्वं हि यज्वा ।
ऋता यजासि महिना वि यद् भूर् हव्या वह यविष्ठ या ते अद्य ॥ ६ ०१५ १४
अभि प्रयांसि सुधितानि हि ख्यो नि त्वा दधीत रोदसी यजध्यै ।
अवा नो मघवन् वाजसाताव् अग्ने विश्वानि दुरिता तरेम ता तरेम तवावसा तरेम ॥
६ ०१५ १५
अग्ने विश्वेभिः स्वनीक देवैर् ऊर्णावन्तम् प्रथमः सीद योनिम् ।
कुलायिनं घृतवन्तं सवित्रे यज्ञं नय यजमानाय साधु ॥ ६ ०१५ १६
इमम् उ त्यम् अथर्ववद् अग्निम् मन्थन्ति वेधसः ।
यम् अङ्क्ङ्यन्तम् आनयन्न् अमूरं श्याव्याभ्यः ॥ ६ ०१५ १७
जनिष्वा देववीतये सर्वताता स्वस्तये ।
आ देवान् वक्ष्य् अमृतां ऋतावृधो यज्ञं देवेषु पिस्पृशः ॥ ६ ०१५ १८
वयम् उ त्वा गृहपते जनानाम् अग्ने अकर्म समिधा बृहन्तम् ।
अस्थूरि नो गार्हपत्यानि सन्तु तिग्मेन नस् तेजसा सं शिशाधि ॥ ६ ०१५ १९

(४५७)
त्वम् अग्ने यज्ञानां होता विश्वेषां हितः ।
देवेभिर् मानुषे जने ॥ ६ ०१६ ०१
स नो मन्द्राभिर् अध्वरे जिह्वाभिर् यजा महः ।
आ देवान् वक्षि यक्षि च ॥ ६ ०१६ ०२
वेत्था हि वेधो अध्वनः पथश् च देवाञ्जसा ।
अग्ने यज्ञेषु सुक्रतो ॥ ६ ०१६ ०३
त्वाम् ईळे अध द्विता भरतो वाजिभिः शुनम् ।
ईजे यज्ञेषु यज्ञियम् ॥ ६ ०१६ ०४
त्वम् इमा वार्या पुरु दिवोदासाय सुन्वते ।

भरद्वाजाय दाशुषे ॥ ६ ०१६ ०५
त्वं दूतो अमर्त्य आ वहा दैव्यं जनम् ।
शृण्वन् विप्रस्य सुष्टुतिम् ॥ ६ ०१६ ०६
त्वाम् अग्ने स्वाध्यो ३ मर्तासो देववीतये ।
यज्ञेषु देवम् ईळते ॥ ६ ०१६ ०७
तव प्र यक्षि संदृशम् उत क्रतुं सुदानवः ।
विश्वे जुषन्त कामिनः ॥ ६ ०१६ ०८
त्वं होता मनुर्हितो वह्निर् आसा विदुष्टरः ।
अग्ने यक्षि दिवो विशः ॥ ६ ०१६ ०९
अग्न आ याहि वीतये गृणानो हव्यदातये ।
नि होता सत्सि बर्हिषि ॥ ६ ०१६ १०
तं त्वा समिद्भिर् अङ्गिरो घृतेन वर्धयामसि ।
बृहच् छोचा यविष्ठ्य ॥ ६ ०१६ ११
स नः पृथु श्रवाय्यम् अच्छा देव विवाससि ।
बृहद् अग्ने सुवीर्यम् ॥ ६ ०१६ १२
त्वाम् अग्ने पुष्करात् अध्य् अथर्वा निर् अमन्थत ।
मूर्ध्नो विश्वस्य वाघतः ॥ ६ ०१६ १३
तम् उ त्वा दध्यङ् ऋषिः पुत्र ईधे अथर्वणः ।
वृत्रहणम् पुरंदरम् ॥ ६ ०१६ १४
तम् उ त्वा पाथ्यो वृषा सम् ईधे दस्युहन्तमम् ।
धनंजयं रणे-रणे ॥ ६ ०१६ १५
एह्य् ऊ षु ब्रवाणि ते ऽग्न इत्थेतरा गिरः ।
एभिर् वर्धास इन्दुभिः ॥ ६ ०१६ १६
यत्र क्व च ते मनो दक्षं दधस उत्तरम् ।
तत्रा सदः कृणवसे ॥ ६ ०१६ १७
नहि ते पूर्तम् अक्षिपद् भुवन् नेमानां वसो ।
अथा दुवो वनवसे ॥ ६ ०१६ १८
आग्निर् अगामि भारतो वृत्रहा पुरुचेतनः ।

दिवोदासस्य सत्पतिः ॥ ६ ०१६ १९
स हि विश्वाति पार्थिवा रयिं दाशन् महित्वना ।
वन्वन्न् अवातो अस्तृतः ॥ ६ ०१६ २०
स प्रत्नवन् नवीयसाग्ने द्युम्नेन संयता ।
बृहत् ततन्थ भानुना ॥ ६ ०१६ २१
प्र वः सखायो अग्नये स्तोमं यज्ञं च धृष्णुया ।
अर्च गाय च वेधसे ॥ ६ ०१६ २२
स हि यो मानुषा युगा सीदद् धोता कविक्रतुः ।
दूतश् च हव्यवाहनः ॥ ६ ०१६ २३
ता राजाना शुचिव्रतादित्यान् मारुतं गणम् ।
वसो यक्षीह रोदसी ॥ ६ ०१६ २४
वस्वी ते अग्ने संदृष्टिर् इषयते मर्त्याय ।
ऊर्जो नपाद् अमृतस्य ॥ ६ ०१६ २५
क्रत्वा दा अस्तु श्रेष्ठो ऽद्य त्वा वन्वन् सुरेक्णाः ।
मर्त आनाश सुवृक्तिम् ॥ ६ ०१६ २६
ते ते अग्ने त्वोता इषयन्तो विश्वम् आयुः ।
तरन्तो अर्यो अरातीर् वन्वन्तो अर्यो अरातीः ॥ ६ ०१६ २७
अग्निस् तिग्मेन शोचिषा यासद् विश्वं न्य् अ१ त्रिणम् ।
अग्निर् नो वनते रयिम् ॥ ६ ०१६ २८
सुवीरं रयिम् आ भर जातवेदो विचर्षणे ।
जहि रक्षांसि सुक्रतो ॥ ६ ०१६ २९
त्वं नः पाह्य अंहसो जातवेदो अघायतः ।
रक्षा णो ब्रह्मणस् कवे ॥ ६ ०१६ ३०
यो नो अग्ने दुरेव आ मर्तो वधाय दाशति ।
तस्मान् नः पाह्य अंहसः ॥ ६ ०१६ ३१
त्वं तं देव जिह्वया परि बाधस्व दुष्कृतम् ।
मर्तो यो नो जिघांसति ॥ ६ ०१६ ३२
भरद्वाजाय सप्रथः शर्म यच्छ सहन्त्य ।

अग्ने॒ वरे॑ण्यं॒ वसु॑ ॥ ६ ०१६ ३३
अ॒ग्निर् वृ॒त्राणि॑ जङ्घ॒नद् द्र॒विण॒स्युर् वि॑प॒न्यया॑ ।
समि॑द्धः शु॒क्र आहु॑तः ॥ ६ ०१६ ३४
गर्भे॑ मा॒तुः पि॒तुष् पि॒ता वि॑दि॒द्युता॒नो अ॒क्षरे॑ ।
सीद॑न्न् ऋ॒तस्य॒ योनि॒म् आ ॥ ६ ०१६ ३५
ब्रह्म॑ प्र॒जाव॒द् आ भ॑र॒ जात॑वेदो॒ विच॑र्षणे ।
अग्ने॒ यद् दी॒दय॑द् दि॒वि ॥ ६ ०१६ ३६
उप॑ त्वा र॒ण्वसं॑दृशम् प्रय॑स्वन्तः सहस्कृत ।
अग्ने॑ स॒सृज्म॑हे॒ गिरः॑ ॥ ६ ०१६ ३७
उप॑ छा॒याम् इ॑व घृ॒णेर् अग॑न्म॒ शर्म॑ ते व॒यम् ।
अग्ने॒ हिर॑ण्यसंदृशः ॥ ६ ०१६ ३८
य उ॒ग्र इ॑व शर्य॒हा ति॒ग्मशृ॑ङ्गो न वंस॒गः ।
अग्ने॒ पुरो॑ रु॒रोजि॑थ ॥ ६ ०१६ ३९
आ यं हस्ते॒ न खा॒दिन॑ं शिशु॑ जा॒तं न बिभ्र॑ति ।
वि॒शाम् अ॒ग्निं स्व॑ध्व॒रम् ॥ ६ ०१६ ४०
प्र दे॒वं दे॒ववी॑तये भरता॑ वसुवित्त॒मम् ।
आ स्वे योनौ॒ नि षी॑दतु ॥ ६ ०१६ ४१
आ जा॒तं जा॒तवे॑दसि प्रि॒यं शिशी॒तातिथि॑म् ।
स्यो॒न आ गृ॒हप॑तिम् ॥ ६ ०१६ ४२
अग्ने॑ यु॒क्ष्वा हि ये तवाश्वा॑सो देव सा॒धवः॑ ।
अर॑ं वह॑न्ति म॒न्यवे॑ ॥ ६ ०१६ ४३
अच्छा॑ नो याह्या व॑हा॒भि प्रयां॑सि वी॒तये॑ ।
आ दे॒वान् सोम॑पीतये ॥ ६ ०१६ ४४
उद् अ॑ग्ने भारत द्यु॒मद् अज॑स्रेण॒ दवि॑द्युतत् ।
शोचा॒ वि भा॑ह्य॒ अजर ॥ ६ ०१६ ४५
वी॒ती यो दे॒वम् मर्तो॑ दु॒वस्ये॒द् अ॒ग्निम् ई॑ळी॒ताध्व॒रे ह॒विष्मा॑न् ।
होता॑रं सत्य॒यजं॑ रोद॒स्योर् उत्ता॑नहस्तो नमसा वि॑वासेत् ॥ ६ ०१६ ४६
आ ते॑ अग्न ऋ॒चा ह॒विर् हृ॒दा त॒ष्टम् भ॑रामसि ।

ते ते भवन्तूक्षण ऋषभासो वशा उत ॥ ६ ०१६ ४७
अग्निं देवासो अग्रियम् इन्धते वृत्रहन्तमम् ।
येना वसून्य् आभृता तूळ्हा रक्षांसि वाजिना ॥ ६ ०१६ ४८

(४५८)
पिबा सोमम् अभि यम् उग्र तर्द ऊर्वं गव्यम् महि गृणान इन्द्र ।
वि यो धृष्णो वधिषो वज्रहस्त विश्वा वृत्रम् अमित्रिया शवोभिः ॥ ६ ०१७ ०१
स ईम् पाहि य ऋजीषी तरुत्रो यः शिप्रवान् वृषभो यो मतीनाम् ।
यो गोत्रभिद् वज्रभृद् यो हरिष्ठाः स इन्द्र चित्राँ अभि तृन्धि वाजान् ॥ ६ ०१७ ०२
एवा पाहि प्रत्नथा मन्दतु त्वा श्रुधि ब्रह्म वावृधस्वोत गीर्भिः ।
आविः सूर्यं कृणुहि पीपिहीषो जहि शत्रूँर् अभि गा इन्द्र तृन्धि ॥ ६ ०१७ ०३
ते त्वा मदा बृहद् इन्द्र स्वधाव इमे पीता उक्षयन्त द्युमन्तम् ।
महाम् अनूनं तवसं विभूतिम् मत्सरासो जर्हृषन्त प्रसाहम् ॥ ६ ०१७ ०४
येभिः सूर्यम् उषसम् मन्दसानो ऽवासयो ऽप दुळ्हानि दर्द्रत् ।
महाम् अद्रिम् परि गा इन्द्र सन्तं नुत्था अच्युतं सदसस् परि स्वात् ॥ ६ ०१७ ०५
तव क्रत्वा तव तद् दंसनाभिर् आमासु पक्वं शच्या नि दीधः ।
और्णोर् दुरः उस्रियाभ्यो वि दुळ्होद् ऊर्वाद् गा असृजो अङ्गिरस्वान् ॥ ६ ०१७ ०६
पप्राथ क्षाम् महि दंसो व्य् उ ऽ१ र्वीम् उप द्याम् ऋष्वो बृहद् इन्द्र स्तभायः ।
अधारयो रोदसी देवपुत्रे प्रत्ने मातरा यह्वी ऋतस्य ॥ ६ ०१७ ०७
अध त्वा विश्वे पुर इन्द्र देवा एकं तवसं दधिरे भराय ।
अदेवो यद् अभ्य् औहिष्ट देवान् स्वर्षाता वृणत इन्द्रम् अत्र ॥ ६ ०१७ ०८
अध द्यौश् चित् ते अप सा नु वज्राद् द्वितानमद् भियसा स्वस्य मन्योः ।
अहिं यद् इन्द्रो अभ्य् ओहसानं नि चिद् विश्वायुः शयथे जघान ॥ ६ ०१७ ०९
अध त्वष्टा ते महो उग्र वज्रं सहस्रभृष्टिं ववृतच् छुताश्रिम् ।
निकामम् अरमणसं येन नवन्तम् अहिं सम् पिणग् ऋजीषिन् ॥ ६ ०१७ १०
वधान् यं विश्वे मरुतः सजोषाः पचच् छुतम् महिषाँ इन्द्र तुभ्यम् ।
पूषा विष्णुस् त्रीणि सरांसि धावन् वृत्रहणम् मदिरम् अंशुम् अस्मै ॥ ६ ०१७ ११

आ क्षोदो महि वृतं नदीनाम् परिष्ठितम् असृज ऊर्मिम् अपाम् ।
तासाम् अनु प्रवत इन्द्र पन्थाम् प्रार्दयो नीचीर् अपसः समुद्रम् ॥ ६ ०१७ १२
एवा ता विश्वा चकृवांसम् इन्द्रम् महाम् उग्रम् अजुर्यं सहोदाम् ।
सुवीरं त्वा स्वायुधं सुवज्रम् आ ब्रह्म नव्यम् अवसे ववृत्यात् ॥ ६ ०१७ १३
स नो वाजाय श्रवस इषे च राये धेहि द्युमत इन्द्र विप्रान् ।
भरद्वाजे नृवत इन्द्र सूरीन् दिवि च स्मैधि पार्ये न इन्द्र ॥ ६ ०१७ १४
अया वाजं देवहितं सनेम मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ६ ०१७ १५

(४५९)

तम् उ ष्टुहि यो अभिभूत्योजा वन्वन्न् अवातः पुरुहूत इन्द्रः ।
अषाळ्हम् उग्रं सहमानम् आभिर् गीर्भिर् वर्ध वृषभं चर्षणीनाम् ॥ ६ ०१८ ०१
स युध्मः सत्वा खजकृत् समद्वा तुविम्रक्षो नदनुमाँ ऋजीषी ।
बृहद्रेणुश् च्यवनो मानुषीणाम् एकः कृष्टीनाम् अभवत् सहावा ॥ ६ ०१८ ०२
त्वं ह नु त्यद् अदमायो दस्यूर् एकः कृष्टीर् अवनोर् आर्याय ।
अस्ति स्विन् नु वीर्यं१ं तत् त इन्द्र न स्विद् अस्ति तद् ऋतुथा वि वोचः ॥ ६ ०१८ ०३
सद् इद् धि ते तुविजातस्य मन्ये सहः सहिष्ठ तुरतस् तुरस्य ।
उग्रम् उग्रस्य तवसस् तवीयो ऽरंधस्य रध्रतुरो बभूव ॥ ६ ०१८ ०४
तन् नः प्रत्नं सख्यम् अस्तु युष्मे इत्था वदद्भिर् वलम् अङ्गिरोभिः ।
हन्न् अच्युतच्युद् दस्मेषयन्तम् ऋणोः पुरो वि दुरो अस्य विश्वाः ॥ ६ ०१८ ०५
स हि धीभिर् हव्यो अस्त्य् उग्र ईशानकृन् महति वृत्रतूर्ये ।
स तोकसाता तनये स वज्री वितन्तसाय्यो अभवत् समत्सु ॥ ६ ०१८ ०६
स मज्मना जनिम मानुषाणाम् अमर्त्येन नाम्नाति प्र सर्स्रे ।
स द्युम्नेन स शवसोत राया स वीर्येण नृतमः समोकाः ॥ ६ ०१८ ०७
स यो न मुहे न मिथु जनो भूत् सुमन्तुनामा चुमुरिं धुनिं च ।
वृणक् पिप्रुं शम्बरं शुष्णम् इन्द्रः पुरां च्यौत्नाय शयथाय नू चित् ॥ ६ ०१८ ०८
उदावता त्वक्षसा पन्यसा च वृत्रहत्याय रथम् इन्द्र तिष्ठ ।

धिष्व वज्रं हस्त आ दक्षिणत्राभि प्र मन्द पुरुदत्र मायाः ॥ ६ ०१८ ०९
अग्निर् न शुष्कं वनम् इन्द्र हेती रक्षो नि धक्ष्य् अशनिर् न भीमा ।
गम्भीरय ऋष्वया यो रुरोजाध्वानयद् दुरिता दम्भयच् च ॥ ६ ०१८ १०
आ सहस्रम् पथिभिर् इन्द्र राया तुविद्युम्न तुविवाजेभिर् अर्वाक् ।
याहि सूनो सहसो यस्य नू चिद् अदेव ईशे पुरुहूत योतोः ॥ ६ ०१८ ११
प्र तुविद्युम्नस्य स्थविरस्य घृष्वेर् दिवो ररप्शे महिमा पृथिव्याः ।
नास्य शत्रुर् न प्रतिमानम् अस्ति न प्रतिष्ठिः पुरुमायस्य सह्योः ॥ ६ ०१८ १२
प्र तत् ते अद्या करणं कृतम् भूत् कुत्सं यद् आयुम् अतिथिग्वम् अस्मै ।
पुरू सहस्रा नि शिशा अभि क्षाम् उत् तूर्वयाणं धृषता निनेथ ॥ ६ ०१८ १३
अनु त्वाहिघ्न अध देव देवा मदन् विश्वे कवितमं कवीनाम् ।
करो यत्र वरिवो बाधिताय दिवे जनाय तन्वे गृणानः ॥ ६ ०१८ १४
अनु द्यावापृथिवी तत् त ओजो ऽमर्त्या जिहत इन्द्र देवाः ।
कृष्वा कृत्नो अकृतं यत् ते अस्त्य् उक्थं नवीयो जनयस्व यज्ञैः ॥ ६ ०१८ १५

(४६०)

महाꣳ इन्द्रो नृवद् आ चर्षणिप्रा उत द्विबर्हा अमिनः सहोभिः ।
अस्मद्र्यग् वावृधे वीर्यायोरुः पृथुः सुकृतः कर्तृभिर् भूत् ॥ ६ ०१९ ०१
इन्द्रम् एव धिषणा सातये धाद् बृहन्तम् ऋष्वम् अजरं युवानम् ।
अषाळ्हेन शवसा शूशुवांसं सद्यश् चिद् यो वावृधे असामि ॥ ६ ०१९ ०२
पृथू करस्ना बहुला गभस्ती अस्मद्र्य१ क् सम् मिमीहि श्रवांसि ।
यूथेव पश्वः पशुपा दमूना अस्माꣳ इन्द्राभ्य् आ ववृत्स्वाजौ ॥ ६ ०१९ ०३
तं व इन्द्रं चतिनम् अस्य शाकैर् इह नूनं वाजयन्तो हुवेम ।
यथा चित् पूर्वे जरितार आसुर् अनेद्या अनवद्या अरिष्टाः ॥ ६ ०१९ ०४
धृतव्रतो धनदाः सोमवृद्धः स हि वामस्य वसुनः पुरुक्षुः ।
सं जग्मिरे पथ्या३ रायो अस्मिन् समुद्रे न सिन्धवो यादमानाः ॥ ६ ०१९ ०५
शविष्ठं न आ भर शूर शव ओजिष्ठम् ओजो अभिभूत उग्रम् ।
विश्वा द्युम्ना वृष्ण्या मानुषाणाम् अस्मभ्यं दा हरिवो मादयध्यै ॥ ६ ०१९ ०६

यस् ते मदः पृतनाषाळ् अमृध्र इन्द्र तं न आ भर शूशुवांसम् ।
येन तोकस्य तनयस्य सातौ मंसीमहि जिगीवांसस् त्वोताः ॥ ६ ०१९ ०७
आ नो भर वृषणं शुष्मम् इन्द्र धनस्पृतं शूशुवांसं सुदक्षम् ।
येन वंसाम पृतनासु शत्रून् तवोतिभिर् उत जामीर् अजामीन् ॥ ६ ०१९ ०८
आ ते शुष्मो वृषभ एतु पश्चाद् ओत्तराद् अधराद् आ पुरस्तात् ।
आ विश्वतो अभि सम् एत्व् अर्वाङ् इन्द्र द्युम्नं स्ववर्द् धेह्य् अस्मे ॥ ६ ०१९ ०९
नूवत् त इन्द्र नूतमाभिर् ऊती वंसीमहि वामं श्रोमतेभिः ।
ईक्षे हि वस्व उभयस्य राजन् धा रत्नम् महि स्थूरम् बृहन्तम् ॥ ६ ०१९ १०
मरुत्वन्तं वृषभं वावृधानम् अकवारिं दिव्यं शासम् इन्द्रम् ।
विश्वासाहम् अवसे नूतनायोग्रं सहोदाम् इह तं हुवेम ॥ ६ ०१९ ११
जनं वज्रिन् महि चिन् मन्यमानम् एभ्यो नृभ्यो रन्धया येष्व् अस्मि ।
अधा हि त्वा पृथिव्यां शूरसातौ हवामहे तनये गोष्व् अप्सु ॥ ६ ०१९ १२
वयं त एभिः पुरुहूत सख्यैः शत्रोः-शत्रोर् उत्तर इत् स्याम ।
घ्नन्तो वृत्राण्य् उभयानि शूर राया मदेम बृहता त्वोताः ॥ ६ ०१९ १३

(४६१)

द्यौर् न य इन्द्राभि भूमार्यस् तस्थौ रयिः शवसा पृत्सु जनान् ।
तं नः सहस्रभरम् उर्वरासां दद्धि सूनो सहसो वृत्रतुरम् ॥ ६ ०२० ०१
दिवो न तुभ्यम् अन्व् इन्द्र सत्रासुर्यं देवेभिर् धायि विश्वम् ।
अहिं यद् वृत्रम् अपो वव्रिवांसं हन्न् ऋजीषिन् विष्णुना सचानः ॥ ६ ०२० ०२
तूर्वन्न् ओजीयान् तवसस् तवीयान् कृतब्रह्मेन्द्रो वृद्धमहाः ।
राजाभवन् मधुनः सोम्यस्य विश्वासां यत् पुरां दर्तुम् आवत् ॥ ६ ०२० ०३
शतैर् अपद्रन् पणय इन्द्रात्र दशोणये कवय ऽर्कसातौ ।
वधैः शुष्णस्याशुषस्य मायाः पित्वो नारिरेचीत् किं चन प्र ॥ ६ ०२० ०४
महो द्रुहो अप विश्वायु धायि वज्रस्य यत् पतने पादि शुष्णः ।
उरु ष सरथं सारथये कर् इन्द्रः कुत्साय सूर्यस्य सातौ ॥ ६ ०२० ०५
प्र श्येनो न मदिरम् अंशुम् अस्मै शिरो दासस्य नमुचेर् मथायन् ।
प्रावन् नमीं साप्यं ससन्तम् पणग् राया सम् इषा सं स्वस्ति ॥ ६ ०२० ०६

वि पिप्रोर् अहिमायस्य दृळ्हाः पुरो वज्रिञ् छवसा न दर्दः ।
सुदामन् तद् रेक्णो अप्रमृष्यम् ऋजिश्वने दात्रं दाशुषे दाः ॥ ६ ०२० ०७
स वेतसुं दशमायं दशोणिं तूतुजिम् इन्द्रः स्वभिष्टिसुम्नः ।
आ तुग्रं शश्वद् इभं द्योतनाय मातुर् न सीम् उप सृजा इयध्यै ॥ ६ ०२० ०८
स ई स्पृधो वनते अप्रतीतो बिभ्रद् वज्रं वृत्रहणं गभस्तौ ।
तिष्ठद् धरी अध्य् अस्तेव गर्ते वचोयुजा वहत इन्द्रम् ऋष्वम् ॥ ६ ०२० ०९
सनेम ते ऽवसा नव्य इन्द्र प्र पूरव स्तवन्त एना यज्ञैः ।
सन्न यत् पुरः शर्म शारदीर् दर्द धन् दासीः पुरुकुत्साय शिक्षन् ॥ ६ ०२० १०
त्वं वृध इन्द्र पूर्व्यो भूर् वरिवस्यन्न् उशने काव्याय ।
परा नववास्त्वम् अनुदेयम् महे पित्रे ददाथ स्वं नपातम् ॥ ६ ०२० ११
त्वं धुनिर् इन्द्र धुनिमतीर् ऋणोर् अपः सीरा न स्रवन्तीः ।
प्र यत् समुद्रम् अति शूर पर्षि पारया तुर्वशं यदुं स्वस्ति ॥ ६ ०२० १२
तव ह त्यद् इन्द्र विश्वम् आजौ सस्तो धुनीचुमुरी या ह सिष्वप् ।
दीदयद् इत् तुभ्यं सोमेभिः सुन्वन् दभीतिर् इध्मभृतिः पक्थ्य् अ १ कैः ॥ ६ ०२० १३

(४६२)
इमा उ त्वा पुस्तमस्य कारोर् हव्यं वीर हव्या हवन्ते ।
धियो रथेष्ठाम् अजरं नवीयो रयिर् विभूतिर् ईयते वचस्या ॥ ६ ०२१ ०१
तम् उ स्तुष इन्द्रं यो विदानो गिर्वाहसं गीर्भिर् यज्ञवृद्धम् ।
यस्य दिवम् अति महा पृथिव्याः पुरुमायस्य रिरिचे महित्वम् ॥ ६ ०२१ ०२
स इत् तमो ऽवयुनं ततन्वत् सूर्येण वयुनवच् चकार ।
कदा ते मर्ता अमृतस्य धामेयक्षन्तो न मिनन्ति स्वधावः ॥ ६ ०२१ ०३
यस् ता चकार स कुह स्विद् इन्द्रः कम् आ जनं चरति कासु विक्षु ।
कस् ते यज्ञो मनसे शं वराय को अर्क इन्द्र कतमः स होता ॥ ६ ०२१ ०४
इदा हि ते वेविषतः पुराजाः प्रत्नास आसुः पुरुकृत् सखायः ।
ये मध्यमास उत नूतनास उतावमस्य पुरुहूत बोधि ॥ ६ ०२१ ०५
तम् पृच्छन्तो ऽवरासः पराणि प्रत्ना त इन्द्र श्रुत्यानु येमुः ।
अचामसि वीर ब्रह्मवाहो याद् एव विद्म तात् त्वा महान्तम् ॥ ६ ०२१ ०६

अभि त्वा पाजो रक्षसो वि तस्थे महि जज्ञानम् अभि तत् सु तिष्ठ ।
तव प्रत्नेन युज्येन सख्या वज्रेण धृष्णो अप ता नुदस्व ॥ ६ ०२१ ०७
स तु श्रुधीन्द्र नूतनस्य ब्रह्मण्यतो वीर कारुधायः ।
त्वं ह्य आ ३ पिः प्रदिवि पितॄणां शश्वद् बभूथ सुहव एष्टौ ॥ ६ ०२१ ०८
प्रोतये वरुणम् मित्रम् इन्द्रम् मरुतः कृष्वावसे नो अद्य ।
प्र पूषणं विष्णुम् अग्निम् पुरंधिं सवितारम् ओषधीः पर्वतांश् च ॥ ६ ०२१ ०९
इम उ त्वा पुरुशाक प्रयज्यो जरितारो अभ्य् अर्चन्त्य् अर्कैः ।
श्रुधी हवम् आ हुवतो हुवानो न त्वावाँ अन्यो अमृत त्वद् अस्ति ॥ ६ ०२१ १०
नू म आ वाचम् उप याहि विद्वान् विश्वेभिः सूनो सहसो यजत्रैः ।
ये अग्निजिह्वा ऋतसाप आसुर् ये मनुं चक्रुर् उपरं दसाय ॥ ६ ०२१ ११
स नो बोधि पुरएता सुगेषूत दुर्गेषु पथिकृद् विदानः ।
ये अश्रमास उरवो वहिष्ठास् तेभिर् न इन्द्राभि वक्षि वाजम् ॥ ६ ०२१ १२

(४६३)

य एक इद् धव्यश् चर्षणीनाम् इन्द्रं तं गीर्भिर् अभ्य् अर्च आभिः ।
यः पत्यते वृषभो वृष्णयावान् सत्यः सत्वा पुरुमायः सहस्वान् ॥ ६ ०२२ ०१
तम् उ नः पूर्वे पितरो नवग्वाः सप्त विप्रासो अभि वाजयन्तः ।
नक्षद्दाभं ततुरिम् पर्वतेष्ठाम् अद्रोघवाचम् मतिभिः शविष्ठम् ॥ ६ ०२२ ०२
तम् ईमह इन्द्रम् अस्य रायः पुरुवीरस्य नृवतः पुरुक्षोः ।
यो अस्कृधोयुर् अजरः स्ववान् तम् आ भर हरिवो मादयध्यै ॥ ६ ०२२ ०३
तन् नो वि वोचो यदि ते पुरा चिज् जरितार आनशुः सुम्नम् इन्द्र ।
कस् ते भागः किं वयो दधर्ष खिद्रः पुरुहूत पुरूवसो ऽसुरघ्नः ॥ ६ ०२२ ०४
तम् पृच्छन्ती वज्रहस्तं रथेष्ठाम् इन्द्रं वेपी वङ्करी यस्य नू गीः ।
तुविग्राभं तुविकूर्मिं रभोदाम् गातुम् इष नक्षते तुम्रम् अच्छ ॥ ६ ०२२ ०५
अया हि त्यम् मायया वावृधानम् मनोजुवा स्वतवः पर्वतेन ।
अच्युता चिद् वीळिता स्वोजो रुजो वि दृळ्हा धृषता विरप्शिन् ॥ ६ ०२२ ०६
तं वो धिया नव्यस्या शविष्ठम् प्रत्नम् प्रत्नवत् परितंसयध्यै ।

स नो॑ वक्षद् अनिमा॒नः सु॒वह्मेन्द्रो॒ विश्वा॒न्य् अति॑ दु॒र्गहा॑णि ॥ ६ ०२२ ०७
आ जना॑य॒ द्रुह्व॑णे॒ पार्थि॑वानि दि॒व्यानि॑ दीपयो ऽ॒न्तरि॑क्षा ।
तपा॑ वृषन् वि॒श्वतः॑ शो॒चिषा॒ तान् ब्र॑ह्म॒द्विषे॑ शोचय॒ क्षाम् अ॒पश् च॑ ॥ ६ ०२२ ०८
भुवो॒ जन॑स्य दि॒व्यस्य॒ राजा॒ पार्थि॑वस्य॒ जग॑तस् त्वेषसंदृक् ।
धि॒ष्व वज्रं॒ दक्षि॑ण इन्द्र॒ हस्ते॒ विश्वा॑ अजुर्य दयसे॒ वि मा॒याः ॥ ६ ०२२ ०९
आ सं॒यत॑म् इन्द्र णः स्व॒स्तिं श॑त्रु॒तूर्या॑य बृह॒तीम् अमृ॑ध्राम् ।
यया॒ दासा॒न्य् आर्या॑णि वृ॒त्रा करो॑ वज्रिन् सु॒तुका॒ नाहु॑षाणि ॥ ६ ०२२ १०
स नो॑ नि॒युद्भिः॑ पुरुहूत वेधो वि॒श्ववा॑राभि॒र् आ ग॑हि प्रयज्यो ।
न या अदे॑वो॒ वर॑ते॒ न दे॒व आभि॑र् याहि॒ तूय॒म् आ म॑द्र्य॒द्रिक् ॥ ६ ०२२ ११

(४६४)
सु॒त इत् त्वं निमि॑श्ल इन्द्र॒ सोमे॒ स्तोमे॒ ब्रह्म॑णि श॒स्यमा॑न उ॒क्थे ।
यद् वा॑ यु॒क्ताभ्या॑म् मघव॒न् हरि॑भ्या॒म् बिभ्र॒द् वज्र॑म् बा॒ह्वोर् इ॑न्द्र॒ यासि॑ ॥ ६ ०२३ ०१
यद् वा॑ दि॒वि पार्ये॒ सुष्वि॑म् इन्द्र वृत्र॒हत्ये ऽ॑वसि॒ शूर॑सातौ ।
यद् वा॒ दक्ष॑स्य बि॒भ्युषो॒ अबि॑भ्य॒द् अर॑न्धयः॒ शर्ध॑त इन्द्र॒ दस्यू॑न् ॥ ६ ०२३ ०२
पाता॑ सु॒तम् इन्द्रो॑ अस्तु॒ सोम॑म् प्रणे॒नीर् उ॒ग्रो ज॑रि॒तार॑म् ऊ॒ती ।
कर्ता॑ वी॒राय॒ सुष्व॑य उलो॒कं दाता॒ वसु॑ स्तुव॒ते की॒रये॑ चित् ॥ ६ ०२३ ०३
गन्तेया॑न्ति॒ सव॑ना॒ हरि॑भ्याम् ब॒भ्रिर् वज्र॑म् प॒पिः सोमं॑ द॒दिर् गाः ।
कर्ता॑ वी॒रं नर्यं॒ सर्व॑वीरं॒ श्रोता॒ हवं॑ गृण॒त स्तोम॑वाहाः ॥ ६ ०२३ ०४
अस्मै॑ व॒यं यद् वा॒वान॒ तद् वि॑विष्म॒ इन्द्रा॑य॒ यो नः॑ प्र॒दिवो॒ अप॒स् कः ।
सु॒ते सोमे॑ स्तु॒मसि॒ शंस॑द् उ॒क्थेन्द्रा॑य॒ ब्रह्म॒ वर्ध॑नं॒ यथास॑त् ॥ ६ ०२३ ०५
ब्रह्मा॑णि॒ हि च॑कृ॒षे वर्ध॑नानि॒ ताव॑त् त इन्द्र म॒तिभि॑र् विविष्मः ।
सु॒ते सोमे॑ सुतपाः॒ शंत॑मानि॒ राण्ड्या॑ क्रियास्म॒ वक्ष॑णानि य॒ज्ञैः ॥ ६ ०२३ ०६
स नो॑ बोधि पुरो॒ळाशं॒ ररा॑णः॒ पिबा॒ तु सोमं॒ गोऋ॑जीकम् इन्द्र ।
एदम् ब॒र्हिर् यज॑मानस्य सीदो॒रुं कृ॑धि त्वाय॒त उ॑लो॒कम् ॥ ६ ०२३ ०७
स म॑न्दस्वा॒ ह्य अनु॒ जोष॑म् उग्र॒ प्र त्वा॑ य॒ज्ञास॑ इ॒मे अ॑श्नुवन्तु ।
प्रेमे हवा॑सः पुरुहू॒तम् अ॒स्मे आ त्वे॒यं धीर् अव॑स इन्द्र यम्याः ॥ ६ ०२३ ०८

तं वः सखायः सं यथा सुतेषु सोमेभिर् ईम् पृणता भोजम् इन्द्रम् ।
कुवित् तस्मा असति नो भराय न सुष्विम् इन्द्रो ऽवसे मृधाति ॥ ६ ०२३ ०९
एवेद् इन्द्रः सुते अस्ताव् इ सोमे भरद्वाजेषु क्षयद् इन् मघोनः ।
असद् यथा जरित्र उत सूरिर् इन्द्रो रायो विश्ववारस्य दाता ॥ ६ ०२३ १०

(४६५)

वृषा मद इन्द्रे श्लोक उक्था सचा सोमेषु सुतपा ऋजीषी ।
अर्चन्यो मघवा नृभ्य उक्थैर् द्युक्षो राजा गिराम् अक्षितोतिः ॥ ६ ०२४ ०१
ततुरिर् वीरो नर्यो विचेताः श्रोता हवं गृणत उर्व्यूतिः ।
वसुः शंसो नरां कारुधाया वाजी स्तुतो विदथे दाति वाजम् ॥ ६ ०२४ ०२
अक्षो न चक्र्योः शूर बृहन् प्र ते मह्ना रिरिचे रोदस्योः ।
वृक्षस्य नु ते पुरुहूत वया व्य् ऊ इ तयो रुरुहुर् इन्द्र पूर्वीः ॥ ६ ०२४ ०३
शचीवतस् ते पुरुशाक शाका गवाम् इव स्रुतयः संचरणीः ।
वत्सानां न तन्तयस् त इन्द्र दामन्वन्तो अदामानः सुदामन् ॥ ६ ०२४ ०४
अन्यद् अद्य कर्वरम् अन्यद् उ श्वो ऽसच् च सन् मुहुर् आचक्रिर् इन्द्रः ।
मित्रो नो अत्र वरुणश् च पूषार्यो वशस्य पर्येतास्ति ॥ ६ ०२४ ०५
वि त्वद् आपो न पर्वतस्य पृष्ठाद् उक्थेभिर् इन्द्रानयन्त यज्ञैः ।
तं त्वाभिः सुष्टुतिभिर् वाजयन्त आजिं न जग्मुर् गिर्वाहो अश्वाः ॥ ६ ०२४ ०६
न यं जरन्ति शरदो न मासा न द्याव इन्द्रम् अवकर्शयन्ति ।
वृद्धस्य चिद् वर्धताम् अस्य तनू स्तोमेभिर् उक्थैश् च शस्यमाना ॥ ६ ०२४ ०७
न वीळवे नमते न स्थिराय न शर्धते दस्युजूताय स्तवान् ।
अज्रा इन्द्रस्य गिरयश् चिद् ऋष्वा गम्भीरे चिद् भवति गाधम् अस्मै ॥ ६ ०२४ ०८
गम्भीरेण न उरुणामत्रिन् प्रेषो यन्धि सुतपावन् वाजान् ।
स्था ऊ षु ऊर्ध्व ऊती अरिषण्यन्न् अक्तोर् व्युष्टौ परितक्म्यायाम् ॥ ६ ०२४ ०९
सचस्व नायम् अवसे अभीक इतो वा तम् इन्द्र पाहि रिषः ।
अमा चैनम् अरण्ये पाहि रिषो मदेम शतहिमाः सुवीराः ॥ ६ ०२४ १०

(४६६)

या त ऊतिर् अवमा या परमा या मध्यमेन्द्र शुष्मिन्न् अस्ति ।
ताभिर् ऊ षु वृत्रहत्येऽवीर् न एभिश् च वाजैर् महान् न उग्र ॥ ६ ०२५ ०१
आभि स्पृधो मिथतीर् अरिषण्यन्न् अमित्रस्य व्यथया मन्युम् इन्द्र ।
आभिर् विश्वा अभियुजो विषूचीर् आर्याय विशोऽव तारीर् दासीः ॥ ६ ०२५ ०२
इन्द्र जामय उत ये ऽजामयो ऽर्वाचीनासो वनुषो युयुज्रे ।
त्वम् एषां विथुरा शवांसि जहि वृष्ण्यानि कृणुही पराचः ॥ ६ ०२५ ०३
शूरो वा शूर वनते शरीरैस् तनूरुचा तरुषि यत् कृण्वैते ।
तोके वा गोषु तनये यद् अप्सु वि क्रन्दसी उर्वरासु ब्रवैते ॥ ६ ०२५ ०४
नहि त्वा शूरो न तुरो न धृष्णुर् न त्वा योधो मन्यमानो युयोध ।
इन्द्र नकिष् ट्वा प्रत्य् अस्त्य् एषां विश्वा जातान्य् अभ्य् असि तानि ॥ ६ ०२५ ०५
स पत्यत उभयोर् नृम्णम् अयोर् यदी वेधसः समिथे हवन्ते ।
वृत्रे वा महो नृवति क्षये वा व्यचस्वन्ता यदि वितन्तसैते ॥ ६ ०२५ ०६
अध स्मा ते चर्षणयो यद् एजान् इन्द्र त्रातोत भवा वरूता ।
अस्माकासो ये नृतमासो अर्य इन्द्र सूरयो दधिरे पुरो नः ॥ ६ ०२५ ०७
अनु ते दायि मह इन्द्रियाय सत्रा ते विश्वम् अनु वृत्रहत्ये ।
अनु क्षत्रम् अनु सहो यजत्रेन्द्र देवेभिर् अनु ते नृषह्ये ॥ ६ ०२५ ०८
एवा न स्पृधः सम् अजा समत्स्व् इन्द्र रारन्धि मिथतीर् अदेवीः ।
विद्याम वस्तोर् अवसा गृणन्तो भरद्वाजा उत त इन्द्र नूनम् ॥ ६ ०२५ ०९

(४६७)

श्रुधी न इन्द्र ह्वयामसि त्वा महो वाजस्य सातौ वावृषाणाः ।
सं यद् विशोऽयन्त शूरसाता उग्रं नोऽवः पार्ये अहन् दाः ॥ ६ ०२६ ०१
त्वां वाजी हवते वाजिनेयो महो वाजस्य गध्यस्य सातौ ।
त्वां वृत्रेष्व् इन्द्र सत्पतिं तरुत्रं त्वां चष्टे मुष्टिहा गोषु युध्यन् ॥ ६ ०२६ ०२
त्वं कविं चोदयो ऽर्कसातौ त्वं कुत्साय शुष्णं दाशुषे वर्क् ।
त्वं शिरो अमर्मणः पराहन्न् अतिथिग्वाय शंस्यं करिष्यन् ॥ ६ ०२६ ०३

त्वं रथम् प्र भरो योधम् ऋष्वम् आवो युध्यन्तं वृषभं दशद्युम् ।
त्वं तुग्रं वेतसवे सचाहन् त्वं तुजिं गृणन्तम् इन्द्र तूतोः ॥ ६ ०२६ ०४
त्वं तद् उक्थम् इन्द्र बर्हणा कः प्र यच् छता सहस्रा शूर दर्षि ।
अव गिरेर् दासं शम्बरं हन् प्रावो दिवोदासं चित्राभिर् ऊती ॥ ६ ०२६ ०५
त्वं श्रद्धाभिर् मन्दसानः सोमैर् दभीतये चुमुरिम् इन्द्र सिष्वप् ।
त्वं रजिम् पिठीनसे दशस्यन् षष्टिं सहस्रा शच्या सचाहन् ॥ ६ ०२६ ०६
अहं चन तत् सूरिभिर् आनशयां तव ज्याय इन्द्र सुम्नम् ओजः ।
त्वया यत् स्तवन्ते सधवीर वीरास् त्रिवरूथेन नहुषा शविष्ठ ॥ ६ ०२६ ०७
वयं ते अस्याम् इन्द्र द्युम्नहूतौ सखायः स्याम महिन प्रेष्ठाः ।
प्रातर्दनिः क्षत्रश्रीर् अस्तु श्रेष्ठो घने वृत्राणां सनये धनानाम् ॥ ६ ०२६ ०८

(४६८)

किम् अस्य मदे किम् व् अस्य पीताव् इन्द्रः किम् अस्य सख्ये चकार ।
रणा वा ये निषदि किं ते अस्य पुरा विविद्रे किम् उ नूतनासः ॥ ६ ०२७ ०१
सद् अस्य मदे सद् व् अस्य पीताव् इन्द्रः सद् अस्य सख्ये चकार ।
रणा वा ये निषदि सत् ते अस्य पुरा विविद्रे सद् उ नूतनासः ॥ ६ ०२७ ०२
नहि नु ते महिमनः समस्य न मघवन् मघवत्त्वस्य विद्म ।
न राधसो-राधसो नूतनस्येन्द्र नकिर् ददृश इन्द्रियं ते ॥ ६ ०२७ ०३
एतत् त्यत् त इन्द्रियम् अचेति येनावधीर् वरशिखस्य शेषः ।
वज्रस्य यत् ते निहतस्य शुष्मात् स्वनाच् चिद् इन्द्र परमो ददार ॥ ६ ०२७ ०४
वधीद् इन्द्रो वरशिखस्य शेषो ऽभ्यावर्तिने चायमानाय शिक्षन् ।
वृचीवतो यद् धरियूपीयायां हन् पूर्वे अर्धे भियसापरो दर्त् ॥ ६ ०२७ ०५
त्रिंशच्छतं वर्मिण इन्द्र साकं यव्यावत्याम् पुरुहूत श्रवस्या ।
वृचीवन्तः शरवे पत्यमानाः पात्रा भिन्दाना न्यर्थान्य् आयन् ॥ ६ ०२७ ०६
यस्य गावाव् अरुषा सूयवस्यू अन्तर् ऊ षु चरतो रेरिहाणा ।
स सृञ्जयाय तुर्वशम् परादाद् वृचीवतो दैववाताय शिक्षन् ॥ ६ ०२७ ०७
द्वयाꣳ अग्ने रथिनो विंशतिं गा वधूमतो मघवा मह्यं सम्राट् ।

अभ्यावर्ती चायमानो ददाति दूणाशेयं दक्षिणा पार्थवानाम् ॥ ६ ०२७ ०८

(४६९)

आ गावो अग्मन्न् उत भद्रम् अक्रन् सीदन्तु गोष्ठे रणयन्त्व् अस्मे ।
प्रजावतीः पुरुरूपा इह स्युर् इन्द्राय पूर्वीर् उषसो दुहानाः ॥ ६ ०२८ ०१
इन्द्रो यज्वने पृणते च शिक्षत्य् उपेद् ददाति न स्वम् मुषायति ।
भूयो-भूयो रयिम् इद् अस्य वर्धयन्न् अभिन्ने खिल्ये नि दधाति देवयुम् ॥ ६ ०२८ ०२
न ता नशन्ति न दभाति तस्करो नासाम् आमित्रो व्यथिर् आ दधर्षति ।
देवांश् च याभिर् यजते ददाति च ज्योग् इत् ताभिः सचते गोपतिः सह ॥ ६ ०२८ ०३
न ता अर्वा रेणुककाटो अश्नुते न संस्कृतत्रम् उप यन्ति ता अभि ।
उरुगायम् अभयं तस्य ता अनु गावो मर्तस्य वि चरन्ति यज्वनः ॥ ६ ०२८ ०४
गावो भगो गाव इन्द्रो मे अच्छान् गावः सोमस्य प्रथमस्य भक्षः ।
इमा या गावः स जनास इन्द्र इच्छामीद् धृदा मनसा चिद् इन्द्रम् ॥ ६ ०२८ ०५
यूयं गावो मेदयथा कृशं चिद् अश्रीरं चित् कृणुथा सुप्रतीकम् ।
भद्रं गृहं कृणुथ भद्रवाचो बृहद् वो वय उच्यते सभासु ॥ ६ ०२८ ०६
प्रजावतीः सूयवसं रिशन्तीः शुद्धा अपः सुप्रपाणे पिबन्तीः ।
मा व स्तेन ईशत माघशंसः परि वो हेती रुद्रस्य वृज्याः ॥ ६ ०२८ ०७
उपेदम् उपपर्चनम् आसु गोषूप पृच्यताम् ।
उप ऋषभस्य रेतस्य् उपेन्द्र तव वीर्ये ॥ ६ ०२८ ०८

(४७०)

इन्द्रं वो नरः सख्याय सेपुर् महो यन्तः सुमतये चकानाः ।
महो हि दाता वज्रहस्तो अस्ति महाम् उ णवम् अवसे यजध्वम् ॥ ६ ०२९ ०१
आ यस्मिन् हस्ते नर्या मिमिक्षुर् आ रथे हिरण्यये रथेष्ठाः ।
आ रश्मयो गभस्त्यो स्थूरयोर् आध्वन्न् अश्वासो वृषणो युजानाः ॥ ६ ०२९ ०२
श्रिये ते पादा दुव आ मिमिक्षुर् धृष्णुर् वज्री शवसा दक्षिणावान् ।

वसानो अत्कं सुरभिं दृशे कं स्व१र् ण नृतव् इषिरो बभूथ ॥ ६ ०२१ ०३
स सोम आमिश्लतमः सुतो भूद् यस्मिन् पक्तिः पच्यते सन्ति धानाः ।
इन्द्रं नरः स्तुवन्तो ब्रह्मकारा उक्था शंसन्तो देववाततमाः ॥ ६ ०२१ ०४
न ते अन्तः शवसो धाय्य् अस्य वि तु बाबधे रोदसी महित्वा ।
आ ता सूरिः पृणति तूतुजानो यूथेवाप्सु समीजमान ऊती ॥ ६ ०२१ ०५
एवेद् इन्द्रः सुहव ऋष्वो अस्तूती अनूती हिरिशिप्रः सत्वा ।
एवा हि जातो असमात्योजाः पुरू च वृत्रा हनति नि दस्यून् ॥ ६ ०२१ ०६

(४७१)

भूय इद् वावृधे वीर्यायैकोऽजुर्यो दयते वसूनि ।
प्र रिरिचे दिव इन्द्रः पृथिव्या अर्धम् इद् अस्य प्रति रोदसी उभे ॥ ६ ०३० ०१
अधा मन्ये बृहद् असुर्यम् अस्य यानि दाधार नकिर् आ मिनाति ।
दिवे-दिवे सूर्यो दर्शतो भूद् वि सद्मान्य् उर्विया सुक्रतुर् धात् ॥ ६ ०३० ०२
अद्या चिन् नू चित् तद् अपो नदीनां यद् आभ्यो अरदो गातुम् इन्द्र ।
नि पर्वता अद्मसदो न सेदुस् त्वया दृळ्हानि सुक्रतो रजांसि ॥ ६ ०३० ०३
सत्यम् इत् तन् न त्वावाँ अन्यो अस्तीन्द्र देवो न मर्त्यो ज्यायान् ।
अहन्न् अहिम् परिशयानम् अर्णोऽवासृजो अपो अच्छा समुद्रम् ॥ ६ ०३० ०४
त्वम् अपो वि दुरो विषूचीर् इन्द्र दृळ्हम् अरुजः पर्वतस्य ।
राजाभवो जगतश् चर्षणीनां साकं सूर्यं जनयन् द्याम् उषासम् ॥ ६ ०३० ०५

(४७२)

अभूर् एको रयिपते रयीणाम् आ हस्तयोर् अधिथा इन्द्र कृष्टीः ।
वि तोके अप्सु तनये च सूरेऽवोचन्त चर्षणयो विवाचः ॥ ६ ०३१ ०१
त्वद् भियेन्द्र पार्थिवानि विश्वाच्युता चिच् च्यावयन्ते रजांसि ।
द्यावाक्षामा पर्वतासो वनानि विश्वं दृळ्हम् भयते अज्मन्न् आ ते ॥ ६ ०३१ ०२
त्वं कुत्सेनाभि शुष्णम् इन्द्राशुषं युध्य कुयवं गविष्टौ ।

दश॑ प्रपि॒त्वे अध॒ सूर्य॑स्य मुषा॒यश्॒ चक्र॑म् अवि॒वे॒ रपां॑सि ॥ ६ ०३१ ०३
त्वं श॒तान्य् अव॒ शम्ब॑रस्य॒ पुरो॑ जघन्थाप्र॒तीनि॒ दस्योः॑ ।
अशि॑क्षो॒ यत्र॒ शच्या॑ शचीवो॒ दिवो॑दासाय सुन्व॒ते सु॒तक्रे॒ भर॒द्वा॑जाय गृ॒णते॒ वसू॑नि ॥ ।
स स॑त्यसत्वन् मह॒ते रणा॑य॒ रथ॒म् आ ति॑ष्ठ तुविनृम्ण भी॒मम् ।
या॒हि प्र॑पथि॒न्न् अव॒सोप॑ म॒द्रिक् प्र च॑ श्रुत श्रावय चर्षणि॒भ्यः॑ ॥ ६ ०३१ ०५

(४७३)

अपू॑र्व्या पुरु॒तमा॑न्य् अस्मै म॒हे वी॒राय॑ त॒वसे॑ तु॒राय॑ ।
वि॒रप्शि॑ने॑ व॒ज्रिणे॒ शंत॑मानि॒ वचां॑स्य् आ॒सा स्थवि॑राय तक्षम् ॥ ६ ०३२ ०१
स मा॒तरा॒ सूर्ये॑णा कवी॒नाम् अवा॑सयद् रु॒जद् अद्रिं॑ गृ॒णानः ।
स्वा॒धीभि॒र् ऋक्व॑भिर् वावशा॒न उद् उ॒स्रिया॑णाम् असृजन् नि॒दान॑म् ॥ ६ ०३२ ०२
स वह्नि॑भि॒र् ऋक्व॑भिर् गो॒षु शश्व॑न् मि॒तज्ञु॑भिः पुरु॒कृत्वा॑ जिगाय ।
पुरः॑ पुरो॒हा सखि॑भिः सखी॒यन् दृ॒ळ्हा रु॑रोज क॒विभिः॑ क॒विः सन् ॥ ६ ०३२ ०३
स नी॒व्याभि॒र् जरि॑तारम् अच्छा॒ म॒हो वाजे॑भिर् म॒हद्भि॑श् च शुष्मैः॑ ।
पु॒रु॒वी॒रा॒भिर् वृषभ क्षिती॒नाम् आ गि॒र्वणः॑ सु॒विता॑य॒ प्र या॑हि ॥ ६ ०३२ ०४
स सर्गे॑ण शव॒सा त॒क्तो अत्यै॒र् अप इन्द्रो॑ दक्षि॒णतस् तु॒रा॒षाट् ।
इ॒त्था सृ॑जा॒ना अन॑पावृद् अर्थं॑ दि॒वे-दि॑वे विविषुर् अप्रमृ॒ष्यम् ॥ ६ ०३२ ०५

(४७४)

य ओजि॑ष्ठ इन्द्र॒ तं सु नो॑ दा॒ मदो॑ वृषन् स्वभि॒ष्टिर् दास्वा॑न् ।
सौव॑श्व्यं यो॒ व॒नव॒त् स्वश्वो॑ वृ॒त्रा स॒मत्सु॒ सास॑हद् अमित्रा॒न् ॥ ६ ०३३ ०१
त्वां ही ३ इ॑न्द्रावसे॒ विवा॑चो हव॒न्ते च॑र्षणयः॒ शूर॑सातौ ।
त्वं विप्रे॑भि॒र् वि प॒णीर् अ॑शायस् त्वोत॒ इत् स॑नि॒ता वाज॒म् अवा॑ ॥ ६ ०३३ ०२
त्वं ताꣳ इ॑न्द्रो॒भया॑ꣳ अमित्रा॒न् दासा॑ वृ॒त्राण्य् आर्या॑ च शूर ।
वधी॒र् वने॑व सुधि॒तेभि॒र् अत्कै॒र् आ पृ॑त्सु॒ दर्षि॑ नृ॒णां नृ॑तम ॥ ६ ०३३ ०३
स त्वं न॑ इन्द्राक॒वाभि॒र् ऊती सखा॑ विश्वायु॒र् अवि॒ता वृ॒धे भूः॑ ।
स्वर्षा॒ता यद् ध्वया॑मसि त्वा॒ युध्य॑न्तो॒ नेम॑धि॒ता पृ॑त्सु शू॑र ॥ ६ ०३३ ०४

नूनं न इन्द्रापराय च स्या भवा मृळीक उत नो अभिष्टौ ।
इत्था गृणन्तो महिनस्य शर्मन् दिवि ष्याम पार्ये गोषतमाः ॥ ६ ०३३ ०५

(४७५)

सं च त्वे जग्मुर् गिर इन्द्र पूर्वीर् वि च त्वद् यन्ति विभ्वो मनीषाः ।
पुरा नूनं च स्तुतय ऋषीणाम् पस्पृध्र इन्द्रे अध्य् उक्थार्का ॥ ६ ०३४ ०१
पुरुहूतो यः पुरुगूर्त ऋभ्वाँ एकः पुरुप्रशस्तो अस्ति यज्ञैः ।
रथो न महे शवसे युजानो ऽस्माभिर् इन्द्रो अनुमाद्यो भूत् ॥ ६ ०३४ ०२
न यं हिंसन्ति धीतयो न वाणीर् इन्द्रं नक्षन्तीद् अभि वर्धयन्तीः ।
यदि स्तोतारः शतं यत् सहस्रं गृणन्ति गिर्वणसं शं तद् अस्मै ॥ ६ ०३४ ०३
अस्मा एतद् दिव्य् अ १ र्चेव मासा मिमिक्ष इन्द्रे न्य् अयामि सोमः ।
जनं न धन्वन्न् अभि सं यद् आपः सत्रा वावृधुर् हवनानि यज्ञैः ॥ ६ ०३४ ०४
अस्मा एतन् मह्य आङ्गूषम् अस्मा इन्द्राय स्तोत्रम् मतिभिर् अवाचि ।
असद् यथा महति वृत्रतूर्य इन्द्रो विश्वायुर् अविता वृधश् च ॥ ६ ०३४ ०५

(४७६)

कदा भुवन् रथक्षयाणि ब्रह्म कदा स्तोत्रे सहस्रपोष्यं दाः ।
कदा स्तोमं वासयो ऽस्य राया कदा धियः करसि वाजरत्नाः ॥ ६ ०३५ ०१
कर्हि स्वित् तद् इन्द्र यन् नृभिर् नॄन् वीरैर् वीरान् नीळयासि जयाजीन् ।
त्रिधातु गा अधि जयासि गोष्व् इन्द्र द्युम्नं स्ववद् धेह्य् अस्मे ॥ ६ ०३५ ०२
कर्हि स्वित् तद् इन्द्र यज् जरित्रे विश्वप्सु ब्रह्म कृणवः शविष्ठ ।
कदा धियो न नियुतो युवासे कदा गोमघा हवनानि गच्छाः ॥ ६ ०३५ ०३
स गोमघा जरित्रे अश्वश्चन्द्रा वाजश्रवसो अधि धेहि पृक्षः ।
पीपिहीषः सुदुघाम् इन्द्र धेनुम् भरद्वाजेषु सुरुचो रुरुच्याः ॥ ६ ०३५ ०४
तम् आ नूनं वृजनम् अन्यथा चिच् छूरो यच् छक्र वि दुरो गृणीषे ।
मा निर् अरं शुक्रदुघस्य धेनोर् आङ्गिरसान् ब्रह्मणा विप्र जिन्व ॥ ६ ०३५ ०५

(४७७)

सत्रा मदासस् तव विश्वजन्याः सत्रा रायो ऽध ये पार्थिवासः ।
सत्रा वाजानाम् अभवो विभक्ता यद् देवेषु धारयथा असुर्यम् ॥ ६ ०३६ ०१
अनु प्र येजे जन ओजो अस्य सत्रा दधिरे अनु वीर्याय ।
स्यूमगृभे दुधये ऽर्वते च क्रतुं वृञ्जन्त्य् अपि वृत्रहत्ये ॥ ६ ०३६ ०२
तं सध्रीचीर् ऊतयो वृष्ण्यानि पौंस्यानि नियुतः सश्चुर् इन्द्रम् ।
समुद्रं न सिन्धव उक्थशुष्मा उरुव्यचसं गिर आ विशन्ति ॥ ६ ०३६ ०३
स रायस् खाम् उप सृजा गृणानः पुरुश्चन्द्रस्य त्वम् इन्द्र वस्वः ।
पतिर् बभूथासमो जनानाम् एको विश्वस्य भुवनस्य राजा ॥ ६ ०३६ ०४
स तु श्रुधि श्रुत्या यो दुवोयुर् द्यौर् न भूमाभि रायो अर्यः ।
असो यथा नः शवसा चकानो युगे-युगे वयसा चेकितानः ॥ ६ ०३६ ०५

(४७८)

अर्वाग् रथं विश्ववारं त उग्रेन्द्र युक्तासो हरयो वहन्तु ।
कीरिश् चिद् धि त्वा हवते स्ववान् ऋधीमहि सधमादस् ते अद्य ॥ ६ ०३७ ०१
प्रो द्रोणे हरयः कर्माग्मन् पुनानास ऋज्यन्तो अभूवन् ।
इन्द्रो नो अस्य पूर्व्यः पपीयाद् दुक्षो मदस्य सोम्यस्य राजा ॥ ६ ०३७ ०२
आसस्राणासः शवसानम् अच्छेन्द्रं सुचक्रे रथ्यासो अश्वाः ।
अभि श्रव ऋज्यन्तो वहेयुर् नू चिन् नु वायोर् अमृतं वि दस्येत् ॥ ६ ०३७ ०३
वरिष्ठो अस्य दक्षिणाम् इयर्तीन्द्रो मघोनां तुविकूर्मितमः ।
यया वज्रिवः परियास्य् अंहो मघा च धृष्णो दयसे वि सूरीन् ॥ ६ ०३७ ०४
इन्द्रो वाजस्य स्थविरस्य दातेन्द्रो गीर्भिर् वर्धतां वृद्धमहाः ।
इन्द्रो वृत्रं हनिष्ठो अस्तु सत्वा ता सूरिः पृणति तूतुजानः ॥ ६ ०३७ ०५

(४७९)

अपाद् इत उद् उ नश् चित्रतमो महीम् भर्षद् द्युमतीम् इन्द्रहूतिम् ।
पन्यसीं धीतिं दैव्यस्य यामञ् जनस्य रातिं वनते सुदानुः ॥ ६ ०३८ ०१
दुराच् चिद् आ वसतो अस्य कर्णा घोषाद् इन्द्रस्य तन्यति ब्रुवाणः ।
एयम् एनं देवहूतिर् ववृत्यान् मद्रय १ ग् इन्द्रम् इयम् ऋच्यमाना ॥ ६ ०३८ ०२
तं वो धिया परमया पुराजाम् अजरम् इन्द्रम् अभ्य् अनूष्य् अर्कैः ।
ब्रह्मा च गिरो दधिरे सम् अस्मिन् महांश् च स्तोमो अधि वर्धद् इन्द्रे ॥ ६ ०३८ ०३
वर्धाद् यं यज्ञ उत सोम इन्द्रं वर्धाद् ब्रह्म गिर उक्था च मन्म ।
वर्धाहैनम् उषसो यामन्न् अक्तोर् वर्धान् मासाः शरदो द्याव इन्द्रम् ॥ ६ ०३८ ०४
एवा जज्ञानं सहसे असामि वावृधानं राधसे च श्रुताय ।
महाम् उग्रम् अवसे विप्र नूनम् आ विवासेम वृत्रतूर्येषु ॥ ६ ०३८ ०५

(४८०)

मन्द्रस्य कवेर् दिव्यस्य वह्नेर् विप्रमन्मनो वचनस्य मध्वः ।
अपा नस् तस्य सचनस्य देवेषो युवस्व गृणते गोअग्राः ॥ ६ ०३९ ०१
अयम् उशानः पर्य् अद्रिम् उस्रा ऋतधीतिभिर् ऋतयुग् युजानः ।
रुजद् अरुग्णं वि वलस्य सानुम् पणीर् वचोभिर् अभि योधद् इन्द्रः ॥ ६ ०३९ ०२
अयं द्योतयद् अद्युतो व्य् अ १ क्तून् दोषा वस्तोः शरद इन्दुर् इन्द्र ।
इमं केतुम् अदधुर् नू चिद् अह्नां शुचिजन्मन उषसश् चकार ॥ ६ ०३९ ०३
अयं रोचयद् अरुचो रुचानो ऽयं वासयद् व्य् ऋ १ तेन पूर्वीः ।
अयम् ईयत ऋतयुग्भिर् अश्वैः स्वर्विदा नाभिना चर्षणिप्राः ॥ ६ ०३९ ०४
नू गृणानो गृणते प्रत्न राजन्न् इषः पिन्व वसुदेयाय पूर्वीः ।
अप ओषधीर् अविषा वनानि गा अर्वतो नॄन् ऋचसे रिरीहि ॥ ६ ०३९ ०५

(४८१)

इन्द्र पिब तुभ्यं सुतो मदायाव स्यु हरी वि मुचा सखाया ।

उत प्र गाय गण आ निषद्याथा यज्ञाय गृणते वयो धाः ॥ ६ ०४० ०१
अस्य पिब यस्य जज्ञान इन्द्र मदाय क्रत्वे अपिबो विरप्शिन् ।
तम् उ ते गावो नर आपो अद्रिर् इन्दुं सम् अह्यन् पीतये सम् अस्मै ॥ ६ ०४० ०२
समिद्धे अग्नौ सुत इन्द्र सोम आ त्वा वहन्तु हरयो वहिष्ठाः ।
त्वायता मनसा जोहवीमीन्द्रा याहि सुविताय महे नः ॥ ६ ०४० ०३
आ याहि शश्वद् उशता यथेन्द्र महा मनसा सोमपेयम् ।
उप ब्रह्माणि शृणव इमा नो ऽथा ते यज्ञस् तन्वे३ वयो धात् ॥ ६ ०४० ०४
यद् इन्द्र दिवि पार्ये यद् ऋधग् यद् वा स्वे सदने यत्र वासि ।
अतो नो यज्ञम् अवसे नियुत्वान् सजोषाः पाहि गिर्वणो मरुद्भिः ॥ ६ ०४० ०५

(४८२)

अहेळमान उप याहि यज्ञं तुभ्यम् पवन्त इन्दवः सुतासः ।
गावो न वज्रिन् स्वम् ओको अच्छेन्द्रा गहि प्रथमो यज्ञियानाम् ॥ ६ ०४१ ०१
या ते काकुत् सुकृता या वरिष्ठा यया शश्वत् पिबसि मध्व ऊर्मिम् ।
तया पाहि प्र ते अध्वर्युर् अस्थात् सं ते वज्रो वर्तताम् इन्द्र गव्युः ॥ ६ ०४१ ०२
एष द्रप्सो वृषभो विश्वरूप इन्द्राय वृष्णे सम् अकारि सोमः ।
एतम् पिब हरिव स्थातर् उग्र यस्येशिषे प्रदिवि यस् ते अन्नम् ॥ ६ ०४१ ०३
सुतः सोमो असुताद् इन्द्र वस्यान् अयं श्रेयाञ् चिकितुषे रणाय ।
एतं तितिर्व उप याहि यज्ञं तेन विश्वास् तविषीर् आ पृणस्व ॥ ६ ०४१ ०४
ह्वयामसि त्वेन्द्र याह्य अर्वाङ् अरं ते सोमस् तन्वे भवाति ।
शतक्रतो मादयस्वा सुतेषु प्रास्माꣳ अव पृतनासु प्र विक्षु ॥ ६ ०४१ ०५

(४८३)

प्रत्य् अस्मै पिपीषते विश्वानि विदुषे भर ।
अरंगमाय जग्मये ऽपश्चाद्घ्वने नरे ॥ ६ ०४२ ०१
एम् एनम् प्रत्येतन सोमेभिः सोमपातमम् ।

अमत्रेभिर् ऋजीषिणम् इन्द्रं सुतेभिर् इन्दुभिः ॥ ६ ०४२ ०२
यदी सुतेभिर् इन्दुभिः सोमेभिः प्रतिभूषथ ।
वेदा विश्वस्य मेधिरो धृषत् तं-तम् इद् एषते ॥ ६ ०४२ ०३
अस्मा-अस्मा इद् अन्धसो ऽध्वर्यो प्र भरा सुतम् ।
कुवित् समस्य जेन्यस्य शर्धतो ऽभिशस्तेर् अवस्परत् ॥ ६ ०४२ ०४

(४८४)

यस्य त्यच् छम्बरम् मदे दिवोदासाय रन्धयः ।
अयं स सोम इन्द्र ते सुतः पिब ॥ ६ ०४३ ०१
यस्य तीव्रसुतम् मदम् मध्यम् अन्तं च रक्षसे ।
अयं स सोम इन्द्र ते सुतः पिब ॥ ६ ०४३ ०२
यस्य गा अन्तर् अश्मनो मदे दृळ्हा अवासृजः ।
अयं स सोम इन्द्र ते सुतः पिब ॥ ६ ०४३ ०३
यस्य मन्दानो अन्धसो माघोनं दधिषे शवः ।
अयं स सोम इन्द्र ते सुतः पिब ॥ ६ ०४३ ०४

(४८५)

यो रयिवो रयिंतमो यो द्युम्नैर् द्युम्नवत्तमः ।
सोमः सुतः स इन्द्र ते ऽस्ति स्वधापते मदः ॥ ६ ०४४ ०१
यः शग्मस् तुविशग्म ते रायो दामा मतीनाम् ।
सोमः सुतः स इन्द्र ते ऽस्ति स्वधापते मदः ॥ ६ ०४४ ०२
येन वृद्धो न शवसा तुरो न स्वाभिर् ऊतिभिः ।
सोमः सुतः स इन्द्र ते ऽस्ति स्वधापते मदः ॥ ६ ०४४ ०३
त्यम् उ वो अप्रहणं गृणीषे शवसस् पतिम् ।
इन्द्रं विश्वासाहं नरम् मंहिष्ठं विश्वचर्षणिम् ॥ ६ ०४४ ०४
यं वर्धयन्तीद् गिरः पतिं तुरस्य राधसः ।

तम् इन् न्व् अस्य रोदसी देवी शुष्मं सपर्यतः ॥ ६ ०४४ ०५
तद् व उक्थस्य बर्हणेन्द्रायोपस्तृणीषणि ।
विपो न यस्योतयो वि यद् रोहन्ति सक्षितः ॥ ६ ०४४ ०६
अविदद् दक्षम् मित्रो नवीयान् पपानो देवेभ्यो वस्यो अचैत् ।
ससवान् स्तौलाभिर् धौतरीभिर् उरुष्या पायुर् अभवत् सखिभ्यः ॥ ६ ०४४ ०७
ऋतस्य पथि वेधा अपायि श्रिये मनांसि देवासो अक्रन् ।
दधानो नाम महो वचोभिर् वपुर् दृशये वेन्यो व्य् आवः ॥ ६ ०४४ ०८
द्युमत्तमं दक्षं धेह्य् अस्मे सेधा जनानाम् पूर्वीर् अरातीः ।
वर्षीयो वयः कृणुहि शचीभिर् धनस्य साताव् अस्माँ अविड्ढि ॥ ६ ०४४ ०९
इन्द्र तुभ्यम् इन् मघवन्न् अभूम वयं दात्रे हरिवो मा वि वेनः ।
नकिर् आपिर् ददृशे मर्त्यत्रा किम् अङ्ग रध्रचोदनं त्वाहुः ॥ ६ ०४४ १०
मा जस्वने वृषभ नो ररीथा मा ते रेवतः सख्ये रिषाम ।
पूर्वीष् ट इन्द्र निष्षिधो जनेषु जह्य् असुष्वीन् प्र वृहापृणतः ॥ ६ ०४४ ११
उद् अभ्राणीव स्तनयन्न् इयर्तीन्द्रो राधांस्य् अभ्यानि गव्या ।
त्वम् असि प्रदिवः कारुधाया मा त्वादामान आ दभन् मघोनः ॥ ६ ०४४ १२
अध्वर्यो वीर प्र महे सुतानाम् इन्द्राय भर स ह्य् अस्य राजा ।
यः पूर्व्याभिर् उत नूतनाभिर् गीर्भिर् ववृधे गृणताम् ऋषीणाम् ॥ ६ ०४४ १३
अस्य मदे पुरु वपाँसि विद्वान् इन्द्रो वृत्राण्य् अप्रती जघान ।
तम् उ प्र होषि मधुमन्तम् अस्मै सोमं वीराय शिप्रिणे पिबध्यै ॥ ६ ०४४ १४
पाता सुतम् इन्द्रो अस्तु सोमं हन्ता वृत्रं वज्रेण मन्दसानः ।
गन्ता यज्ञम् परावतश् चिद् अच्छा वसुर् धीनाम् अविता कारुधायाः ॥ ६ ०४४ १५
इदं त्यत् पात्रम् इन्द्रपानम् इन्द्रस्य प्रियम् अमृतम् अपायि ।
मत्सद् यथा सौमनसाय देवं व्य् अ ३ स्मद् द्वेषो युयवद् व्य् अंहः ॥ ६ ०४४ १६
एना मन्दानो जहि शूर शत्रूञ् जामिम् अजामिम् मघवन्न् अमित्रान् ।
अभिषेणाँ अभ्य् आ ३ ददिशानान् पराच इन्द्र प्र मृणा जही च ॥ ६ ०४४ १७
आसु ष्मा णो मघवन्न् इन्द्र पृत्स्व् अ ३ स्मभ्यम् महि वरिवः सुगं कः ।
अपां तोकस्य तनयस्य जेष इन्द्र सूरीन् कृणुहि स्मा नो अर्धम् ॥ ६ ०४४ १८
आ त्वा हरयो वृषणो युजाना वृषरथासो वृषरश्मयो ऽत्याः ।

अस्मत्राञ्चो वृषणो वज्रवाहो वृष्णे मदाय सुयुजो वहन्तु ॥ ६ ०४४ १९
आ ते वृषन् वृषणो द्रोणम् अस्थुर् घृतप्रुषो नोर्मयो मदन्तः ।
इन्द्र प्र तुभ्यं वृषभिः सुतानां वृष्णे भरन्ति वृषभाय सोमम् ॥ ६ ०४४ २०
वृषासि दिवो वृषभः पृथिव्या वृषा सिन्धूनां वृषभ स्तियानाम् ।
वृष्णे त इन्दुर् वृषभ पीपाय स्वादू रसो मधुपेयो वराय ॥ ६ ०४४ २१
अयं देवः सहसा जायमान इन्द्रेण युजा पणिम् अस्तभायत् ।
अयं स्वस्य पितुर् आयुधानीन्दुर् अमुष्णाद् अशिवस्य मायाः ॥ ६ ०४४ २२
अयम् अकृणोद् उषसः सुपत्नीर् अयं सूर्ये अदधाज् ज्योतिर् अन्तः ।
अयं त्रिधातु दिवि रोचनेषु त्रितेषु विन्दद् अमृतं निगूळ्हम् ॥ ६ ०४४ २३
अयं द्यावापृथिवी वि ष्कभायद् अयं रथम् अयुनक् सप्तरश्मिम् ।
अयं गोषु शच्या पक्वम् अन्तः सोमो दाधार दशयन्त्रम् उत्सम् ॥ ६ ०४४ २४

(४८६)
य आनयत् परावतः सुनीती तुर्वशं यदुम् ।
इन्द्रः स नो युवा सखा ॥ ६ ०४५ ०१
अविप्रे चिद् वयो दधद् अनाशुना चिद् अर्वता ।
इन्द्रो जेता हितं धनम् ॥ ६ ०४५ ०२
महीर् अस्य प्रणीतयः पूर्वीर् उत प्रशस्तयः ।
नास्य क्षीयन्त ऊतयः ॥ ६ ०४५ ०३
सखायो ब्रह्मवाहसे ऽर्चत प्र च गायत ।
स हि नः प्रमतिर् मही ॥ ६ ०४५ ०४
त्वम् एकस्य वृत्रहन्न् अविता द्वयोर् असि ।
उतेदृशे यथा वयम् ॥ ६ ०४५ ०५
नयसीद् व् अति द्विषः कृणोष्य् उक्थशंसिनः ।
नृभिः सुवीर उच्यसे ॥ ६ ०४५ ०६
ब्रह्माणम् ब्रह्मवाहसं गीर्भिः सखायम् ऋग्मियम् ।
गां न दोहसे हुवे ॥ ।

यस्य विश्वानि हस्तयोर् ऊचुर् वसूनि नि द्विता ।
वीरस्य पृतनाषहः ॥ ६ ०४५ ०८
वि दृळ्हानि चिद् अद्रिवो जनानां शचीपते ।
वह माया अनानत ॥ ६ ०४५ ०९
तम् उ त्वा सत्य सोमपा इन्द्र वाजानाम् पते ।
अहूमहि श्रवस्यवः ॥ ६ ०४५ १०
तम् उ त्वा यः पुरासिथ यो वा नूनं हिते धने ।
हव्यः स श्रुधी हवम् ॥ ६ ०४५ ११
धीभिर् अर्वद्भिर् अर्वतो वाजाꣳइन्द्र श्रवाय्यान् ।
त्वया जेष्म हितं धनम् ॥ ६ ०४५ १२
अभूर् उ वीर गिर्वणो महाꣳइन्द्र धने हिते ।
भरे वितन्तसाय्यः ॥ ६ ०४५ १३
या त ऊतिर् अमित्रहन् मक्षूजवस्तमासति ।
तया नो हिनुही रथम् ॥ ६ ०४५ १४
स रथेन रथीतमो ऽस्माकेनाभियुग्वना ।
जेषि जिष्णो हितं धनम् ॥ ६ ०४५ १५
य एक इत् तम् उ ष्टुहि कृष्टीनां विचर्षणिः ।
पतिर् जज्ञे वृषक्रतुः ॥ ६ ०४५ १६
यो गृणताम् इद् आसिथापिर् ऊती शिवः सखा ।
स त्वं न इन्द्र मृळय ॥ ६ ०४५ १७
धिष्व वज्रं गभस्त्यो रक्षोहत्याय वज्रिवः ।
सासह्याष्ठा अभि स्पृधः ॥ ६ ०४५ १८
प्रत्नं रयीणां युजं सखायं कीरिचोदनम् ।
ब्रह्मवाहस्तमं हुवे ॥ ६ ०४५ १९
स हि विश्वानि पार्थिवाꣳएको वसूनि पत्यते ।
गिर्वणस्तमो अद्रिगुः ॥ ६ ०४५ २०
स नो नियुद्भिर् आ पृण कामं वाजेभिर् अश्विभिः ।
गोमद्भिर् गोपते धृषत् ॥ ६ ०४५ २१

तद् वो॑ गाय सु॒ते सचा॑ पुरुहू॒ताय॒ सत्व॑ने ।
शं यद् गवे॒ न शा॒किने॑ ॥ ६ ०४५ २२
न घा॒ वसु॒र् नि य॑मते॒ दानं वाज॑स्य॒ गोम॑तः ।
यत् सी॒म् उप॒ श्रव॒द् गिरः॑ ॥ ६ ०४५ २३
कु॒वित्स॑स्य॒ प्र हि व्र॒जं गोम॑न्तं दस्यु॒हा गम॑त् ।
शची॑भि॒र् अप॑ नो वरत् ॥ ६ ०४५ २४
इ॒मा उ॑ त्वा शतक्रतो॒ऽभि प्र णो॑नु॒वु॒र् गिरः॑ ।
इन्द्र॑ व॒त्सं न मा॒तरः॑ ॥ ६ ०४५ २५
दृ॒णाशं॑ स॒ख्यं त॒व गौर् अ॑सि वीर गव्य॒ते ।
अश्वो॑ अश्वा॒यते॑ भव ॥ ६ ०४५ २६
स म॑न्दस्वा॒ ह्य् अन्ध॑सो॒ राध॑से त॒न्वा म॒हे ।
न स्तो॒तार॑ नि॒दे क॑रः ॥ ६ ०४५ २७
इ॒मा उ॑ त्वा सु॒ते-सु॑ते॒ नक्ष॑न्ते गिर्वणो॒ गिरः॑ ।
व॒त्सं गावो॒ न धे॒नवः॑ ॥ ६ ०४५ २८
पु॒रु॒त॒मम् पु॑रू॒णां स्तो॒तॄ॒णां विवा॑चि ।
वाजे॑भिर् वाजयताम् ॥ ६ ०४५ २९
अ॒स्माक॑म् इन्द्र भूतु ते॒ स्तोमो॒ वाहि॑ष्ठो॒ अन्त॑मः ।
अ॒स्मान् रा॒ये म॒हे हि॑नु ॥ ६ ०४५ ३०
अधि॑ बृ॒बुः प॑णी॒नां वर्षि॑ष्ठे मू॒र्धन्न् अ॑स्थात् ।
उ॒रुः कक्षो॒ न गा॒ङ्ग्यः ॥ ६ ०४५ ३१
यस्य॑ वा॒योर् इ॑व द्र॒वद् भ॒द्रा रा॒तिः स॑हस्रि॒णी॑ ।
स॒द्यो दा॒नाय॑ मंह॒ते ॥ ६ ०४५ ३२
तत् सु नो॒ विश्वे॑ अ॒र्य आ सदा॑ गृणन्ति का॒रवः॑ ।
बृ॒बुं स॑हस्र॒दात॑मं सू॒रिं स॑हस्र॒सात॑मम् ॥ ६ ०४५ ३३

(४८७)

त्वाम् इद् धि हवा॑महे सा॒ता वाज॑स्य का॒रवः॑ ।

त्वां वृत्रेष्व् इन्द्र सत्पतिं नरस् त्वां काष्ठास्व् अर्वतः ॥ ६ ०४६ ०१
स त्वं नश् चित्र वज्रहस्त धृष्णुया महः स्तवानो अद्रिवः ।
गाम् अश्वं रथ्यम् इन्द्र सं किर सत्रा वाजं न जिग्युषे ॥ ६ ०४६ ०२
यः सत्राहा विचर्षणिर् इन्द्रं तं हूमहे वयम् ।
सहस्रमुष्क तुविनृम्ण सत्पते भवा समत्सु नो वृधे ॥ ६ ०४६ ०३
बाधसे जनान् वृषभेव मन्युना घृषौ मीळ्ह ऋचीषम ।
अस्माकम् बोध्य् अविता महाधने तनूष्व् अप्सु सूर्ये ॥ ६ ०४६ ०४
इन्द्र ज्येष्ठं न आ भरौजिष्ठम् पपुरि श्रवः ।
येनेमे चित्र वज्रहस्त रोदसी ओभे सुशिप्र प्राः ॥ ६ ०४६ ०५
त्वाम् उग्रम् अवसे चर्षणीसहं राजन् देवेषु हूमहे ।
विश्वा सु नो विथुरा पिब्दना वसो ऽमित्रान् सुषहान् कृधि ॥ ६ ०४६ ०६
यद् इन्द्र नाहुषीष्व् आ ओजो नृम्णं च कृष्टिषु ।
यद् वा पञ्च क्षितीनां द्युम्नम् आ भर सत्रा विश्वानि पौंस्या ॥ ६ ०४६ ०७
यद् वा तृक्षौ मघवन् द्रुह्याव् आ जने यत् पूरौ कच् च वृष्ण्यम् ।
अस्मभ्यं तद् रिरीहि सं नृषाह्यो ऽमित्रान् पृत्सु तुर्वणे ॥ ६ ०४६ ०८
इन्द्र त्रिधातु शरणं त्रिवरूथं स्वस्तिमत् ।
छर्दिर् यच्छ मघवञ्छ्रयश् च मह्यं च यावया दिद्युम् एभ्यः ॥ ६ ०४६ ०९
ये गव्यता मनसा शत्रुम् आदभुर् अभिप्रघ्नन्ति धृष्णुया ।
अध स्मा नो मघवन्न् इन्द्र गिर्वणस् तनूपा अन्तमो भव ॥ ६ ०४६ १०
अध स्मा नो वृधे भवेन्द्र नायम् अवा युधि ।
यद् अन्तरिक्षे पतयन्ति पर्णिनो दिद्यवस् तिग्ममूर्धानः ॥ ६ ०४६ ११
यत्र शूरासस् तन्वो वितन्वते प्रिया शर्म पितॄणाम् ।
अध स्मा यच्छ तन्वे ३ तने च छर्दिर् अचित्तं यावय द्वेषः ॥ ६ ०४६ १२
यद् इन्द्र सर्गे अर्वतश् चोदयासे महाधने ।
असमने अध्वनि वृजिने पथि श्येनाꣳ इव श्रवस्यतः ॥ ६ ०४६ १३
सिन्धूꣳर् इव प्रवण आशुया यतो यदि क्रोशम् अनु ष्वणि ।
आ ये वयो न ववृत्यत्य् आमिषि गृभीता बाह्वोर् गवि ॥ ६ ०४६ १४

(४८८)

स्वादुष् किलायम् मधुमाꣳ उतायं तीव्रः किलायं रसवाꣳ उतायम् ।
उतो न्व् अ ऽ१ स्य पपिवांसम् इन्द्रं न कश् चन सहत आहवेषु ॥ ६ ०४७ ०१
अयं स्वादुर् इह मदिष्ठ आस यस्येन्द्रो वृत्रहत्ये ममाद ।
पुरूणि यश् च्यौत्ना शम्बरस्य वि नवतिं नव च देह्यो ३ हन् ॥ ६ ०४७ ०२
अयम् मे पीत उद् इयर्ति वाचम् अयम् मनीषाम् उशतीम् अजीगः ।
अयं षळ् उर्वीर् अमिमीत धीरो न याभ्यो भुवनं कच् चनारे ॥ ६ ०४७ ०३
अयं स यो वरिमाणम् पृथिव्या वर्ष्माणं दिवो अकृणोद् अयं सः ।
अयम् पीयूषं तिसृषु प्रवत्सु सोमो दाधारोर्व् अ ऽ१ न्तरिक्षम् ॥ ६ ०४७ ०४
अयं विदच् चित्रदृशीकम् अर्णः शुक्रसद्मनाम् उषसाम् अनीके ।
अयम् महान् महता स्कम्भनेनोद् द्याम् अस्तभ्नाद् वृषभो मरुत्वान् ॥ ६ ०४७ ०५
धृषत् पिब कलशे सोमम् इन्द्र वृत्रहा शूर समरे वसूनाम् ।
माध्यंदिने सवन आ वृषस्व रयिस्थानो रयिम् अस्मासु धेहि ॥ ६ ०४७ ०६
इन्द्र प्र णः पुरएतेव पश्य प्र नो नय प्रतरं वस्यो अच्छ ।
भवा सुपारो अतिपारयो नो भवा सुनीतिर् उत वामनीतिः ॥ ६ ०४७ ०७
उरुं नो लोकम् अनु नेषि विद्वान् स्वर्वज् ज्योतिर् अभयं स्वस्ति ।
ऋष्वा त इन्द्र स्थविरस्य बाहू उप स्थेयाम शरणा बृहन्ता ॥ ६ ०४७ ०८
वरिष्ठे न इन्द्र वन्धुरे धा वहिष्ठयोः शतावन्न् अश्वयोर् आ ।
इषम् आ वक्षीषां वर्षिष्ठाम् मा नस् तारीन् मघवन् रायो अर्यः ॥ ६ ०४७ ०९
इन्द्र मृळ मह्य जीवातुम् इच्छ चोदय धियम् अयसो न धाराम् ।
यत् किं चाहं त्वायुर् इदं वदामि तज् जुषस्व कृधि मा देववन्तम् ॥ ६ ०४७ १०
त्रातारम् इन्द्रम् अवितारम् इन्द्रं हवे-हवे सुहवं शूरम् इन्द्रम् ।
ह्वयामि शक्रम् पुरुहूतम् इन्द्रं स्वस्ति नो मघवा धात्व् इन्द्रः ॥ ६ ०४७ ११
इन्द्रः सुत्रामा स्ववाꣳ अवोभिः सुमृळीको भवतु विश्ववेदाः ।
बाधतां द्वेषो अभयं कृणोतु सुवीर्यस्य पतयः स्याम ॥ ६ ०४७ १२
तस्य वयं सुमतौ यज्ञियस्यापि भद्रे सौमनसे स्याम ।
स सुत्रामा स्ववाꣳ इन्द्रो अस्मे आराच् चिद् द्वेषः सनुतर् युयोतु ॥ ६ ०४७ १३

अव त्वे इन्द्र प्रवतो नोर्मिर् गिरो ब्रह्माणि नियुतो धवन्ते ।
उरू न राधः सवना पुरूण्य् अपो गा वज्रिन् युवसे सम् इन्दून् ॥ ६ ०४७ १४
क ईं स्तवत् कः पृणात् को यजाते यद् उग्रम् इन् मघवा विश्वहावेत् ।
पादाव् इव प्रहरन्न् अन्यम्-अन्यं कृणोति पूर्वम् अपरं शचीभिः ॥ ६ ०४७ १५
शृण्वे वीर उग्रम्-उग्रं दमायन्न् अन्यम्-अन्यम् अतिनेनीयमानः ।
एधमानद्विळ् उभयस्य राजा चोष्कूयते विश इन्द्रो मनुष्यान् ॥ ६ ०४७ १६
परा पूर्वेषां सख्या वृणक्ति वितर्तुराणो अपरेभिर् एति ।
अनानुभूतीर् अवधून्वानः पूर्वीर् इन्द्रः शरदस् तर्तरीति ॥ ६ ०४७ १७
रूपं-रूपम् प्रतिरूपो बभूव तद् अस्य रूपम् प्रतिचक्षणाय ।
इन्द्रो मायाभिः पुरुरूप ईयते युक्ता ह्य् अस्य हरयः शता दश ॥ ६ ०४७ १८
युजानो हरिता रथे भूरि त्वष्टेह राजति ।
को विश्वाहा द्विषतः पक्ष आसत उतासीनेषु सूरिषु ॥ ६ ०४७ १९
अगव्यूति क्षेत्रम् आगन्म देवा उर्वी सती भूमिर् अंहूरणाभूत् ।
बृहस्पते प्र चिकित्सा गविष्टाव् इत्था सते जरित्र इन्द्र पन्थाम् ॥ ६ ०४७ २०
दिवे-दिवे सदृशीर् अन्यम् अर्धं कृष्णा असेधद् अप सद्मनो जाः ।
अहन् दासा वृषभो वस्नयन्तोदव्रजे वर्चिनं शम्बरं च ॥ ६ ०४७ २१
प्रस्तोक इन् नु राधसस् त इन्द्र दश कोशयीर् दश वाजिनो ऽदात् ।
दिवोदासाद् अतिथिग्वस्य राधः शाम्बरं वसु प्रत्य् अग्रभीष्म ॥ ६ ०४७ २२
दशाश्वान् दश कोशान् दश वस्त्राधिभोजना ।
दशो हिरण्यपिण्डान् दिवोदासाद् असानिषम् ॥ ६ ०४७ २३
दश रथान् प्रष्टिमतः शतं गा अथर्वभ्यः ।
अश्वथः पायवे ऽदात् ॥ ६ ०४७ २४
महि राधो विश्वजन्यं दधानान् भरद्वाजान् सार्ञ्जयो अभ्य् अयष्ट ॥ ६ ०४७ २५
वनस्पते वीड्वङ्गो हि भूया अस्मत्सखा प्रतरणः सुवीरः ।
गोभिः संनद्धो असि वीळयस्वास्थाता ते जयतु जेत्वानि ॥ ६ ०४७ २६
दिवस् पृथिव्याः पर्य् ओज उद्भृतं वनस्पतिभ्यः पर्य् आभृतं सहः ।
अपाम् ओज्मानम् परि गोभिर् आवृतम् इन्द्रस्य वज्रं हविषा रथं यज ॥ ६ ०४७ २७
इन्द्रस्य वज्रो मरुताम् अनीकम् मित्रस्य गर्भो वरुणस्य नाभिः ।

सेमां नो॑ ह॒व्यदा॑तिं जुषा॒णो देव॑ रथ॒ प्रति॑ ह॒व्या गृ॑भाय ॥ ६ ०४७ २८
उप॑ श्वासय पृथि॒वीम् उ॒त द्याम् पु॑रु॒त्रा ते॑ मनुतां विष्टि॒तं जग॑त् ।
स दु॑न्दुभे स॒जूर् इन्द्रे॑ण दे॒वैर् दू॒राद् दवी॑यो॒ अप॑ सेध श॒त्रून् ॥ ६ ०४७ २९
आ क्र॑न्दय॒ बल॑म् ओजो॑ न॒ आ धा॒ नि ष्ट॑निहि दुरि॒ता बाध॑मानः ।
अप॑ प्रोथ दुन्दुभे दुच्छु॒ना॒ इ॒त इन्द्र॑स्य मु॒ष्टिर् अ॑सि वी॒ळय॑स्व ॥ ६ ०४७ ३०
आमू॑र् अज प्र॒त्याव॑र्तयेमाः के॒तुमद् दु॑न्दु॒भिर् वा॑वदीति ।
सम् अश्वपर्णाश् चर॑न्ति नो॒ नरो॑ ऽस्माक॑म् इन्द्र॒ रथि॑नो॑ जयन्तु ॥ ६ ०४७ ३१

(४८१)

य॒ज्ञा-य॑ज्ञा वो अ॒ग्नये॑ गि॒रा-गि॑रा च॒ दक्ष॑से ।
प्र-प्र॑ व॒यम् अ॒मृत॑ जा॒तवे॑दसम् प्रि॒यम् मि॒त्रं न शं॑सिषम् ॥ ६ ०४८ ०१
ऊ॒र्जो नपा॑तं स हि॒नाय॑म् अ॒स्मयु॒र् दाशे॑म ह॒व्यदा॑तये ।
भुव॒द् वाजे॑ष्व् अवि॒ता भुव॒द् वृध॒ उत त्रा॒ता त॒नूना॑म् ॥ ६ ०४८ ०२
वृषा॒ ह्य् अग्ने अ॒जरो॑ म॒हान् वि॒भास्य् अ॒र्चिषा॑ ।
अज॑स्रेण शो॒चिषा॒ शोशु॑चच् छुचे सु॒दीति॑भिः सु दी॑दिहि ॥ ६ ०४८ ०३
म॒हो दे॒वान् यज॑सि यक्ष्य् आ॒नुषक् त॒व क्रत्वो॒त दं॒सना॑ ।
अ॒र्वाचः॑ सीं कृणुह्य् अग्ने ऽव॑से रास्व वाजो॒त व॑स्व ॥ ६ ०४८ ०४
यम् आपो॒ अद्र॑यो॒ वना॒ गर्भ॑म् ऋ॒तस्य॒ पिप्र॑ति ।
सह॑सा॒ यो म॑थि॒तो जाय॑ते नृ॒भिः॑ पृथि॒व्या अधि॒ सान॑वि ॥ ६ ०४८ ०५
आ यः प॒प्रौ भा॒नुना॒ रोद॑सी॒ उभे धू॒मेन॑ धावते दि॒वि ।
ति॒रस् तमो॑ ददृश ऊ॒र्म्यास्व् आ श्या॒वास्व् अ॑रु॒षो वृषा श्या॒वा अ॑रु॒षो वृषा॑ ॥ ६ ०४८ ०६
बृ॒हद्भि॑र् अग्ने अ॒र्चिभिः॑ शु॒क्रेण॑ देव शो॒चिषा॑ ।
भ॒रद्वा॑जे समिधा॒नो य॑विष्ठ्य रे॒वन् नः॑ शुक्र दीदिहि द्यु॒मत् पा॑वक दीदिहि ॥ ६ ०४८ ०७
विश्वा॑सां गृ॒हप॑तिर् वि॒शाम् अ॑सि॒ त्वम् अ॑ग्ने मानु॒षीणाम् ।
श॒तम् पू॒र्भिर् य॑विष्ठ पाह्य् अंह॒सः स॒मेद्धा॑रं॒ श॒तं हिमा॑ स्तो॒तृभ्यो॒ ये च॒ दद॑ति ॥ ६

०४८ ०८
त्वं नश् चित्र ऊत्या वसो राधांसि चोदय ।
अस्य रायस् त्वम् अग्ने रथीर् असि विदा गाधं तुचे तु नः ॥ ६ ०४८ ०९
पर्षि तोकं तनयम् पर्तृभिष् ट्वम् अदब्धैर् अप्रयुत्वभिः ।
अग्ने हेळांसि दैव्या युयोधि नो ऽदेवानि हुरांसि च ॥ ६ ०४८ १०
आ सखायः सबर्दुघां धेनुम् अजध्वम् उप नव्यसा वचः ।
सृजध्वम् अनपस्फुराम् ॥ ६ ०४८ ११
या शर्धाय मारुताय स्वभानवे श्रवो ऽमृत्यु धुक्षत । ।
या मृळीके मरुतां तुराणां या सुम्नैर् एवयावरी ॥ ६ ०४८ १२
भरद्वाजायाव धुक्षत द्विता ।
धेनुं च विश्वदोहसम् इषं च विश्वभोजसम् ॥ ६ ०४८ १३
तं व इन्द्रं न सुक्रतुं वरुणम् इव मायिनम् ।
अर्यमणं न मन्द्रं सुप्रभोजसं विष्णुं न स्तुष आदिशे ॥ ६ ०४८ १४
त्वेषं शर्धो न मारुतं तुविष्वण्य् अनर्वाणम् पूषणं सं यथा शता ।
सं सहस्रा कारिषच् चर्षणिभ्य आ ऽआविर् गूळ्हा वसू करत् सुवेदा नो वसू करत् ॥
६ ०४८ १५
आ मा पूषन्न् उप द्रव शंसिषं नु ते अपिकर्ण आघृणे ।
अघा अर्यो अरातयः ॥ ६ ०४८ १६
मा काकम्बीरम् उद् वृहो वनस्पतिम् अशस्तीर् वि हि नीनशः ।
मोत सूरो अह एवा चन ग्रीवा आदधते वेः ॥ ६ ०४८ १७
दूतेर् इव ते ऽवृकम् अस्तु सख्यम् ।
अच्छिद्रस्य दधन्वतः सुपूर्णस्य दधन्वतः ॥ ६ ०४८ १८
परो हि मर्त्यैर् असि समो देवैर् उत श्रिया ।
अभि ख्यः पूषन् पृतनासु नस् त्वम् अवा नूनं यथा पुरा ॥ ६ ०४८ १९
वामी वामस्य धूतयः प्रणीतिर् अस्तु सूनृता ।
देवस्य वा मरुतो मर्त्यस्य वेजानस्य प्रयज्यवः ॥ ६ ०४८ २०
सद्यश् चिद् यस्य चर्कृतिः परि द्यां देवो नैति सूर्यः ।
त्वेषं शवो दधिरे नाम यज्ञियम् मरुतो वृत्रहं शवो ज्येष्ठं वृत्रहं शवः ॥ ६ ०४८ २१

सकृद् ध द्यौर् अजायत सकृद् भूमिर् अजायत ।
पृश्न्या दुग्धं सकृत् पयस् तद् अन्यो नानु जायते ॥ ६ ०४८ २२

(४९०)

स्तुषे जनं सुव्रतं नव्यसीभिर् गीर्भिर् मित्रावरुणा सुम्नयन्ता ।
त आ गमन्तु त इह श्रुवन्तु सुक्षत्रासो वरुणो मित्रो अग्निः ॥ ६ ०४९ ०१
विशो-विश ईड्यम् अध्वरेष्व् अदृप्तक्रतुम् अरतिं युवत्योः ।
दिवः शिशुं सहसः सूनुम् अग्निं यज्ञस्य केतुम् अरुषं यजध्यै ॥ ६ ०४९ ०२
अरुषस्य दुहितरा विरूपे स्तृभिर् अन्या पिपिशे सूरो अन्या ।
मिथस्तुरा विचरन्ती पावके मन्म श्रुतं नक्षत ऋच्यमाने ॥ ६ ०४९ ०३
प्र वायुम् अच्छा बृहती मनीषा बृहद्रयिं विश्ववारं रथप्राम् ।
द्युतद्यामा नियुतः पत्यमानः कविः कविम् इयक्षसि प्रयज्यो ॥ ६ ०४९ ०४
स मे वपुश् छदयद् अश्विनोर् यो रथो विरुक्मान् मनसा युजानः ।
येन नरा नासत्येषयध्यै वर्तिर् याथस् तनयाय त्मने च ॥ ६ ०४९ ०५
पर्जन्यवाता वृषभा पृथिव्याः पुरीषाणि जिन्वतम् अप्यानि ।
सत्यश्रुतः कवयो यस्य गीर्भिर् जगत स्थातर् जगद् आ कृणुध्वम् ॥ ६ ०४९ ०६
पावीरवी कन्या चित्रायुः सरस्वती वीरपत्नी धियं धात् ।
ग्नाभिर् अच्छिद्रं शरणं सजोषा दुराधर्षं गृणते शर्म यंसत् ॥ ६ ०४९ ०७
पथस्-पथः परिपतिं वचस्या कामेन कृतो अभ्य् आनळ् अर्कम् ।
स नो रासच् छुरुधश् चन्द्राग्रा धियं-धियं सीषधाति प्र पूषा ॥ ६ ०४९ ०८
प्रथमभाजं यशसं वयोधां सुपाणिं देवं सुगभस्तिम् ऋभ्वम् ।
होता यक्षद् यजतम् पस्त्यानाम् अग्निस् त्वष्टारं सुहवं विभावा ॥ ६ ०४९ ०९
भुवनस्य पितरं गीर्भिर् आभी रुद्रं दिवा वर्धया रुद्रम् अक्तौ ।
बृहन्तम् ऋष्वम् अजरं सुषुम्नम् ऋधग् घुवेम कविनेषितासः ॥ ६ ०४९ १०
आ युवानः कवयो यज्ञियासो मरुतो गन्त गृणतो वरस्याम् ।
अचित्रं चिद् धि जिन्वथा वृधन्त इत्था नक्षन्तो नरो अङ्गिरस्वत् ॥ ६ ०४९ ११
प्र वीराय प्र तवसे तुरायाजा युथेव पशुरक्षिर् अस्तम् ।

स पिस्पृशति तन्वै श्रुतस्य स्तृभिर् न नाकं वचनस्य विपः ॥ ६ ०४९ १२
यो रजांसि विममे पार्थिवानि त्रिश् चिद् विष्णुर् मनवे बाधिताय ।
तस्य ते शर्मन्न् उपदद्यमाने राया मदेम तन्वा३ तना च ॥ ६ ०४९ १३
तन् नो ऽहिर् बुध्यो अज्निर् अर्कैस् तत् पर्वतस् तत् सविता चनो धात् ।
तद् ओषधीभिर् अभि रातिषाचो भगः पुरंधिर् जिन्वतु प्र राये ॥ ६ ०४९ १४
नु नो रयिं रथ्यं चर्षणिप्राम् पुरुवीरम् मह ऋतस्य गोपाम् ।
क्षयं दाताजरं येन जनान् स्पृधो अदेवीर् अभि च क्रमाम विश आदेवीर् अभ्य् अ१
श्नवाम ॥ ६ ०४९ १५

(४९१)

हुवे वो देवीम् अदितिं नमोभिर् मृळीकाय वरुणम् मित्रम् अग्निम् ।
अभिक्षदाम् अर्यमणं सुशेवं त्रातॄन् देवान् सवितारम् भगं च ॥ ६ ०५० ०१
सुज्योतिषः सूर्य दक्षपितॄन् अनागास्त्वे सुमहो वीहि देवान् ।
द्विजन्मानो य ऋतसापः सत्याः स्वर्वन्तो यजता अग्निजिह्वाः ॥ ६ ०५० ०२
उत द्यावापृथिवी क्षत्रम् उरु बृहद् रोदसी शरणं सुषुम्ने ।
महस् करथो वरिवो यथा नो ऽस्मे क्षयाय धिषणे अनेहः ॥ ६ ०५० ०३
आ नो रुद्रस्य सूनवो नमन्ताम् अद्या हूतासो वसवो ऽधृष्टाः ।
यद् ईम् अर्भे महति वा हितासो बाधे मरुतो अह्वाम देवान् ॥ ६ ०५० ०४
मिम्यक्ष येषु रोदसी नु देवी सिषक्ति पूषा अभ्यर्धयज्वा ।
श्रुत्वा हवम् मरुतो यद् ध याथ भूमा रेजन्ते अध्वनि प्रविक्ते ॥ ६ ०५० ०५
अभि त्यं वीरं गिर्वणसम् अर्चेन्द्रम् ब्रह्मणा जरितर् नवेन ।
श्रवद् इद् धवम् उप च स्तवानो रासद् वाजाꣳ उप महो गृणानः ॥ ६ ०५० ०६
ओमानम् आपो मानुषीर् अमृक्तं धात तोकाय तनयाय शं योः ।
यूयं हि ष्ठा भिषजो मातृतमा विश्वस्य स्थातुर् जगतो जनित्रीः ॥ ६ ०५० ०७
आ नो देवः सविता त्रायमाणो हिरण्यपाणिर् यजतो जगम्यात् ।
यो दत्रवाꣳ उषसो न प्रतीकं व्यूर्णुते दाशुषे वार्याणि ॥ ६ ०५० ०८
उत त्वं सूनो सहसो नो अद्या देवाꣳ अस्मिन्न् अध्वरे ववृत्याः ।

स्याम् अहं ते सदम् इद् रातौ तव स्याम् अग्ने ऽवसा सुवीरः ॥ ६ ०५० ०९
उत त्या मे हवम् आ जग्म्यातं नासत्या धीभिर् युवम् अङ्ग विप्रा ।
अत्रिं न महस् तमसो ऽमुमुक्तं तूर्वतं नरा दुरिताद् अभीके ॥ ६ ०५० १०
ते नो रायो द्युमतो वाजवतो दातारो भूत नृवतः पुरुक्षोः ।
दशस्यन्तो दिव्याः पार्थिवासो गोजाता अप्या मळता च देवाः ॥ ६ ०५० ११
ते नो रुद्रः सरस्वती सजोषा मीळ्हुष्मन्तो विष्णुर् मृळन्तु वायुः ।
ऋभुक्षा वाजो दैव्यो विधाता पर्जन्यावाता पिप्यताम् इषं नः ॥ ६ ०५० १२
उत स्य देवः सविता भगो नो ऽपां नपाद् अवतु दानु पप्रिः ।
त्वष्टा देवेभिर् जनिभिः सजोषा द्यौर् देवेभिः पृथिवी समुद्रैः ॥ ६ ०५० १३
उत नो ऽहिर् बुध्न्यः शृणोत्व् अज एकपात् पृथिवी समुद्रः ।
विश्वे देवा ऋतावृधो हुवाना स्तुता मन्त्राः कविशस्ता अवन्तु ॥ ६ ०५० १४
एवा नपातो मम तस्य धीभिर् भरद्वाजा अभ्य् अर्चन्त्य् अर्कैः ।
ग्ना हुतासो वसवो ऽधृष्टा विश्वे स्तुतासो भूता यजत्राः ॥ ६ ०५० १५

(४९२)

उद् उ त्यच् चक्षुर् महि मित्रयोर् आ एति प्रियं वरुणयोर् अदब्धम् ।
ऋतस्य शुचि दर्शतम् अनीकं रुक्मो न दिव उदिता व्य् अद्यौत् ॥ ६ ०५१ ०१
वेद यस् त्रीणि विदथान्य् एषां देवानां जन्म सनुतर् आ च विप्रः ।
ऋजु मर्तेषु वृजिना च पश्यन्न् अभि चष्टे सूरो अर्य एवान् ॥ ६ ०५१ ०२
स्तुष उ वो मह ऋतस्य गोपान् अदितिम् मित्रं वरुणं सुजातान् ।
अर्यमणम् भगम् अदब्धधीतीन् अच्छा वोचे सधन्यः पावकान् ॥ ६ ०५१ ०३
रिशादसः सत्पतीर् अदब्धान् महो राज्ञः सुवसनस्य दातॄन् ।
यूनः सुक्षत्रान् क्षयतो दिवो नॄन् आदित्यान् याम्य् अदितिं दुवोयु ॥ ६ ०५१ ०४
द्यौ ३ ष् पितः पृथिवि मातर् अध्रुग् अग्ने भ्रातर् वसवो मळता नः ।
विश्व आदित्या अदिते सजोषा अस्मभ्यं शर्म बहुलं वि यन्त ॥ ६ ०५१ ०५
मा नो वृकाय वृक्ये समस्मा अघायते रीरधता यजत्राः ।
यूयं हि ष्ठा रथ्यो नस् तनूनां यूयं दक्षस्य वचसो बभूव ॥ ६ ०५१ ०६

मा व एनो अन्यकृतम् भुजेम मा तत् कर्म वसवो यच् चयध्वे ।
विश्वस्य हि क्षयथ विश्वदेवाः स्वयं रिपुस् तन्वं रीरिषीष्ट ॥ ६ ०५१ ०७
नम इद् उग्रं नम आ विवासे नमो दाधार पृथिवीम् उत द्याम् ।
नमो देवेभ्यो नम ईश एषां कृतं चिद् एनो नमसा विवासे ॥ ६ ०५१ ०८
ऋतस्य वो रथ्यः पूतदक्षान् ऋतस्य पस्त्यसदो अदब्धान् ।
ताꣳ आ नमोभिर् उरुचक्षसो नॄन् विश्वान् व आ नमे महो यजत्राः ॥ ६ ०५१ ०९
ते हि श्रेष्ठवर्चसस् त उ नस् तिरो विश्वानि दुरिता नयन्ति ।
सुक्षत्रासो वरुणो मित्रो अग्निर् ऋतधीतयो वक्मराजसत्याः ॥ ६ ०५१ १०
ते न इन्द्रः पृथिवी क्षाम वर्धन् पूषा भगो अदितिः पञ्च जनाः ।
सुशर्माणः स्ववसः सुनीथा भवन्तु नः सुत्रात्रासः सुगोपाः ॥ ६ ०५१ ११
नू सद्मानं दिव्यं नंशि देवा भारद्वाजः सुमतिं याति होता ।
आसानेभिर् यजमानो मियेधैर् देवानां जन्म वसुयुर् ववन्द ॥ ६ ०५१ १२
अप त्यं वृजिनं रिपुं स्तेनम् अग्ने दुराध्यम् ।
दविष्ठम् अस्य सत्पते कृधी सुगम् ॥ ६ ०५१ १३
ग्रावाणः सोम नो हि कं सखित्वनाय वावशुः ।
जही न्य् अ १ त्रिणम् पणिं वृको हि षः ॥ ६ ०५१ १४
यूयं हि ष्ठा सुदानव इन्द्रज्येष्ठा अभिद्यवः ।
कर्ता नो अध्वन्न् आ सुगं गोपा अमा ॥ ६ ०५१ १५
अपि पन्थाम् अगन्महि स्वस्तिगाम् अनेहसम् ।
येन विश्वाः परि द्विषो वृणक्ति विन्दते वसु ॥ ६ ०५१ १६

(४९३)

न तद् दिवा न पृथिव्यानु मन्ये न यज्ञेन नोत शमीभिर् आभिः ।
उब्जन्तु तं सुभ्व १ : पर्वतासो नि हीयताम् अतियाजस्य यष्टा ॥ ६ ०५२ ०१
अति वा यो मरुतो मन्यते नो ब्रह्म वा यः क्रियमाणं निनित्सात् ।
तपूंषि तस्मै वृजिनानि सन्तु ब्रह्मद्विषम् अभि तं शोचतु द्यौः ॥ ६ ०५२ ०२
किम् अङ्ग त्वा ब्रह्मणः सोम गोपां किम् अङ्ग त्वाहुर् अभिशस्तिपां नः ।

किम् अङ्ग नः पश्यसि निद्यमानान् ब्रह्मद्विषे तपुषिं हेतिम् अस्य ॥ ६ ०५२ ०३
अवन्तु माम् उषसो जायमाना अवन्तु मा सिन्धवः पिन्वमानाः ।
अवन्तु मा पर्वतासो ध्रुवासो ऽवन्तु मा पितरो देवहूतौ ॥ ६ ०५२ ०४
विश्वदानीं सुमनसः स्याम पश्येम नु सूर्यम् उच्चरन्तम् ।
तथा करद् वसुपतिर् वसूनां देवाँ ओहानो ऽवसागमिष्ठः ॥ ६ ०५२ ०५
इन्द्रो नेदिष्ठम् अवसागमिष्ठः सरस्वती सिन्धुभिः पिन्वमाना ।
पर्जन्यो न ओषधीभिर् मयोभुर् अग्निः सुशंसः सुहवः पितेव ॥ ६ ०५२ ०६
विश्वे देवास आ गत शृणुता म इमं हवम् ।
एदम् बर्हिर् नि षीदत ॥ ६ ०५२ ०७
यो वो देवा घृतस्नुना हव्येन प्रतिभूषति ।
तं विश्व उप गच्छथ ॥ ६ ०५२ ०८
उप नः सूनवो गिरः शृण्वन्त्व् अमृतस्य ये ।
सुमृळीका भवन्तु नः ॥ ६ ०५२ ०९
विश्वे देवा ऋतावृध ऋतुभिर् हवनश्रुतः ।
जुषन्तां युज्यम् पयः ॥ ६ ०५२ १०
स्तोत्रम् इन्द्रो मरुद्गणस् त्वष्टृमान् मित्रो अर्यमा ।
इमा हव्या जुषन्त नः ॥ ६ ०५२ ११
इमं नो अग्ने अध्वरं होतर् वयुनशो यज ।
चिकित्वान् दैव्यं जनम् ॥ ६ ०५२ १२
विश्वे देवाः शृणुतेमं हवम् मे ये अन्तरिक्षे य उप द्यवि ष्ठ ।
ये अग्निजिह्वा उत वा यजत्रा आसद्यास्मिन् बर्हिषि मादयध्वम् ॥ ६ ०५२ १३
विश्वे देवा मम शृण्वन्तु यज्ञिया उभे रोदसी अपां नपाच् च मन्म ।
मा वो वचांसि परिचक्ष्याणि वोचं सुम्नेष्व् इद् वो अन्तमा मदेम ॥ ६ ०५२ १४
ये के च ज्मा महिनो अहिमाया दिवो जज्ञिरे अपां सधस्थे ।
ते अस्मभ्यम् इषये विश्वम् आयुः क्षप उस्रा वरिवस्यन्तु देवाः ॥ ६ ०५२ १५
अग्नीपर्जन्याव् अवतं धियम् मे ऽस्मिन् हवे सुहवा सुष्टुतिं नः ।
इळाम् अन्यो जनयद् गर्भम् अन्यः प्रजावतीर् इष आ धत्तम् अस्मे ॥ ६ ०५२ १६
स्तीर्णे बर्हिषि समिधाने अग्नौ सूक्तेन महा नमसा विवासे ।

अस्मिन् नो अद्य विदथे यजत्रा विश्वे देवा हविषि मादयध्वम् ॥ ६ ०५२ १७

(४९४)

वयम् उ त्वा पथस् पते रथं न वाजसातये ।
धिये पूषन्न् अयुज्महि ॥ ६ ०५३ ०१
अभि नो नर्यं वसु वीरम् प्रयतदक्षिणम् ।
वामं गृहपतिं नय ॥ ६ ०५३ ०२
अदित्सन्तं चिद् आघृणे पूषन् दानाय चोदय ।
पणेश् चिद् वि म्रदा मनः ॥ ६ ०५३ ०३
वि पथो वाजसातये चिनुहि वि मृधो जहि ।
साधन्ताम् उग्र नो धियः ॥ ६ ०५३ ०४
परि तृन्धि पणीनाम् आरया हृदया कवे ।
अथेम् अस्मभ्यं रन्धय ॥ ६ ०५३ ०५
वि पूषन्न् आरया तुद पणेर् इच्छ हृदि प्रियम् ।
अथेम् अस्मभ्यं रन्धय ॥ ६ ०५३ ०६
आ रिख किकिरा कृणु पणीनां हृदया कवे ।
अथेम् अस्मभ्यं रन्धय ॥ ६ ०५३ ०७
याम् पूषन् ब्रह्मचोदनीम् आराम् बिभर्ष्य् आघृणे ।
तया समस्य हृदयम् आ रिख किकिरा कृणु ॥ ६ ०५३ ०८
या ते अष्ट्रा गोओपशाघृणे पशुसाधनी ।
तस्यास् ते सुम्नम् ईमहे ॥ ६ ०५३ ०९
उत नो गोषणिं धियम् अश्वसां वाजसाम् उत ।
नृवत् कृणुहि वीतये ॥ ६ ०५३ १०

(४९५)

सम् पूषन् विदुषा नय यो अञ्जसानुशासति ।

य एवेदम् इति ब्रवत् ॥ ६ ०५४ ०१
सम् उ पूष्णा गमेमहि यो गृहाꣳ अभिशासति ।
इम एवेति च ब्रवत् ॥ ६ ०५४ ०२
पूष्णश् चक्रं न रिष्यति न कोशो ऽव पद्यते ।
नो अस्य व्यथते पविः ॥ ६ ०५४ ०३
यो अस्मै हविषाविधन् न तम् पूषापि मृष्यते ।
प्रथमो विन्दते वसु ॥ ६ ०५४ ०४
पूषा गा अन्व् एतु नः पूषा रक्षत्व् अर्वतः ।
पूषा वाजं सनोतु नः ॥ ६ ०५४ ०५
पूषन्न् अनु प्र गा इहि यजमानस्य सुन्वतः ।
अस्माकं स्तुवताम् उत ॥ ६ ०५४ ०६
माकिर् नेशन् माकीं रिषन् माकीं सं शारि केवटे ।
अथारिष्टाभिर् आ गहि ॥ ६ ०५४ ०७
शृण्वन्तम् पूषणं वयम् इर्यम् अनष्टवेदसम् ।
ईशानं राय ईमहे ॥ ६ ०५४ ०८
पूषन् तव व्रते वयं न रिष्येम कदा चन ।
स्तोतारस् त इह स्मसि ॥ ६ ०५४ ०९
परि पूषा परस्ताद् धस्तं दधातु दक्षिणम् ।
पुनर् नो नष्टम् आजतु ॥ ६ ०५४ १०

(४९६)

एहि वां विमुचो नपाद् आघृणे सं सचावहै ।
रथीर् ऋतस्य नो भव ॥ ६ ०५५ ०१
रथीतमं कपर्दिनम् ईशानं राधसो महः ।
रायः सखायम् ईमहे ॥ ६ ०५५ ०२
रायो धारास्य् आघृणे वसो राशिर् अजाश्व ।
धीवतो-धीवतः सखा ॥ ६ ०५५ ०३

पूषणं न्व् अ १ जाश्वम् उप स्तोषाम वाजिनम् ।
स्वसुर् यो जार उच्यते ॥ ६ ०५५ ०४
मातुर् दिधिषुम् अब्रवं स्वसुर् जारः शृणोतु नः ।
भ्रातेन्द्रस्य सखा मम ॥ ६ ०५५ ०५
आजासः पूषणं रथे निशुम्भास् ते जनश्रियम् ।
देवं वहन्तु बिभ्रतः ॥ ६ ०५५ ०६

(४९७)
य एनम् आदिदेशति करम्भाद् इति पूषणम् ।
न तेन देव आदिशे ॥ ६ ०५६ ०१
उत घा स रथीतमः सख्या सत्पतिर् युजा ।
इन्द्रो वृत्राणि जिघ्नते ॥ ६ ०५६ ०२
उतादः परुषे गवि सूरश् चक्रं हिरण्ययम् ।
न्य् आइरयद् रथीतमः ॥ ६ ०५६ ०३
यद् अद्य त्वा पुरुष्टुत ब्रवाम दस्र मन्तुमः ।
तत् सु नो मन्म साधय ॥ ६ ०५६ ०४
इमं च नो गवेषणं सातये सीषधो गणम् ।
आरात् पूषन्न् असि श्रुतः ॥ ६ ०५६ ०५
आ ते स्वस्तिम् ईमहे आरेअघाम् उपावसुम् ।
अद्या च सर्वतातये श्वश् च सर्वतातये ॥ ६ ०५६ ०६

(४९८)
इन्द्रा नु पूषणा वयं सख्याय स्वस्तये ।
हुवेम वाजसातये ॥ ६ ०५७ ०१
सोमम् अन्य उपासदत् पातवे चम्वोः सुतम् ।
करम्भम् अन्य इच्छति ॥ ६ ०५७ ०२

अजा अन्यस्य वह्नयो हरी अन्यस्य सम्भृता ।
ताभ्यां वृत्राणि जिघ्नते ॥ ६ ०५७ ०३
यद् इन्द्रो अनयद् रितो महीर् अपो वृषन्तमः ।
तत्र पूषाभवत् सचा ॥ ६ ०५७ ०४
ताम् पूष्णः सुमतिं वयं वृक्षस्य प्र वयाम् इव ।
इन्द्रस्य चा रभामहे ॥ ६ ०५७ ०५
उत् पूषणं युवामहे ऽभीशूर् इव सारथिः ।
मह्या इन्द्रं स्वस्तये ॥ ६ ०५७ ०६

(४९९)

शुक्रं ते अन्यद् यजतं ते अन्यद् विषुरूपे अहनी द्यौर् इवासि ।
विश्वा हि माया अवसि स्वधावो भद्रा ते पूषन्न् इह रातिर् अस्तु ॥ ६ ०५८ ०१
अजाश्वः पशुपा वाजपस्त्यो धियंजिन्वो भुवने विश्वे अर्पितः ।
अष्ट्राम् पूषा शिथिराम् उद्वरीवृजत् संचक्षाणो भुवना देव ईयते ॥ ६ ०५८ ०२
यास् ते पूषन् नावो अन्तः समुद्रे हिरण्ययीर् अन्तरिक्षे चरन्ति ।
ताभिर् यासि दूत्यां सूर्यस्य कामेन कृत श्रव इच्छमानः ॥ ६ ०५८ ०३
पूषा सुबन्धुर् दिव आ पृथिव्या इळस् पतिर् मघवा दस्मवर्चाः ।
यं देवासो अददुः सूर्यायै कामेन कृतं तवसं स्वञ्चम् ॥ ६ ०५८ ०४

(५००)

प्र नु वोचा सुतेषु वां वीर्या ३ यानि चक्रथुः ।
हतासो वाम् पितरो देवशत्रव इन्द्राग्नी जीवथो युवम् ॥ ६ ०५९ ०१
बळ् इत्था महिमा वाम् इन्द्राग्नी पनिष्ठ आ ।
समानो वां जनिता भ्रातरा युवं यमाव् इहेहमातरा ॥ ६ ०५९ ०२
ओकिवांसा सुते सचाऽश्वा सप्ती इवादने ।
इन्द्रा न्व् अ १ ग्नी अवसेह वज्रिणा वयं देवा हवामहे ॥ ६ ०५९ ०३

य इन्द्राग्नी सुतेषु वां स्तवत् तेष्व् ऋतावृधा ।
जोषवाकं वदतः पज्रहोषिणा न देवा भसथश् चन ॥ ६ ०५९ ०४
इन्द्राग्नी को अस्य वां देवौ मर्तश् चिकेतति ।
विषूचो अश्वान् युयुजान ईयत एकः समान आ रथे ॥ ६ ०५९ ०५
इन्द्राग्नी अपाद् इयम् पूर्वागात् पद्वतीभ्यः ।
हित्वी शिरो जिह्वया वावदच् चरत् त्रिंशत् पदा न्य् अक्रमीत् ॥ ६ ०५९ ०६
इन्द्राग्नी आ हि तन्वते नरो धन्वानि बाह्वोः ।
मा नो अस्मिन् महाधने परा वर्क्तं गविष्टिषु ॥ ६ ०५९ ०७
इन्द्राग्नी तपन्ति माघा अर्यो अरातयः ।
अप द्वेषांस्य् आ कृतं युयुतं सूर्याद् अधि ॥ ६ ०५९ ०८
इन्द्राग्नी युवोर् अपि वसु दिव्यानि पार्थिवा ।
आ न इह प्र यच्छतं रयिं विश्वायुपोषसम् ॥ ६ ०५९ ०९
इन्द्राग्नी उक्थवाहसा स्तोमेभिर् हवनश्रुता ।
विश्वाभिर् गीर्भिर् आ गतम् अस्य सोमस्य पीतये ॥ ६ ०५९ १०

(५०१)

शथद् वृत्रम् उत सनोति वाजम् इन्द्रा यो अग्नी सहुरी सपर्यात् ।
इरज्यन्ता वसव्यस्य भूरेः सहस्तमा सहसा वाजयन्ता ॥ ६ ०६० ०१
ता योधिष्टम् अभि गा इन्द्र नूनम् अपः स्वर् उषसो अग्न ऊळ्हाः ।
दिशः स्वर् उषस इन्द्र चित्रा अपो गा अग्ने युवसे नियुत्वान् ॥ ६ ०६० ०२
आ वृत्रहणा वृत्रहभिः शुष्मैर् इन्द्र यातं नमोभिर् अग्ने अर्वाक् ।
युवं राधोभिर् अकवेभिर् इन्द्राग्ने अस्मे भवतम् उत्तमेभिः ॥ ६ ०६० ०३
ता हुवे ययोर् इदम् पप्ने विश्वम् पुरा कृतम् ।
इन्द्राग्नी न मर्धतः ॥ ६ ०६० ०४
उग्रा विघनिना मृध इन्द्राग्नी हवामहे ।
ता नो मृळात ईदृशे ॥ ६ ०६० ०५
हतो वृत्राण्य् आर्या हतो दासानि सत्पती ।

हतो विश्वा अप द्विषः ॥ ६ ०६० ०६
इन्द्राग्नी युवाम् इमे ऽभि स्तोमा अनूषत ।
पिबतं शम्भुवा सुतम् ॥ ६ ०६० ०७
या वां सन्ति पुरुस्पृहो नियुतो दाशुषे नरा ।
इन्द्राग्नी ताभिर् आ गतम् ॥ ६ ०६० ०८
ताभिर् आ गच्छतं नरोपेदं सवनं सुतम् ।
इन्द्राग्नी सोमपीतये ॥ ६ ०६० ०९
तम् ईळिष्व यो अर्चिषा वना विश्वा परिष्वजत् ।
कृष्णा कृणोति जिह्वया ॥ ६ ०६० १०
य इद्ध आविवासति सुम्नम् इन्द्रस्य मर्त्यः ।
द्युम्नाय सुतरा अपः ॥ ६ ०६० ११
ता नो वाजवतीर् इष आशून् पिपृतम् अर्वतः ।
इन्द्रम् अग्निं च वोळ्हवे ॥ ६ ०६० १२
उभा वाम् इन्द्राग्नी आहुवध्या उभा राधसः सह मादयध्यै ।
उभा दातारावृ इषां रयीणाम् उभा वाजस्य सातये हुवे वाम् ॥ ६ ०६० १३
आ नो गव्येभिर् अश्व्यैर् वसव्याइर् उप गच्छतम् ।
सखायौ देवौ सख्याय शम्भुवेन्द्राग्नी ता हवामहे ॥ ६ ०६० १४
इन्द्राग्नी शृणुतं हवं यजमानस्य सुन्वतः ।
वीतं हव्यान्य् आ गतम् पिबतं सोम्यम् मधु ॥ ६ ०६० १५

(५०२)

इयम् अददाद् रभसम् ऋणच्युतं दिवोदासं वध्र्यश्वाय दाशुषे ।
या शश्वन्तम् आचखादावसम् पणिं ता ते दात्राणि तविषा सरस्वति ॥ ६ ०६१ ०१
इयं शुष्मेभिर् बिसखा इवारुजत् सानु गिरीणां तविषेभिर् ऊर्मिभिः ।
पारावतघ्नीम् अवसे सुवृक्तिभिः सरस्वतीम् आ विवासेम धीतिभिः ॥ ६ ०६१ ०२
सरस्वति देवनिदो नि बर्हय प्रजां विश्वस्य बृसयस्य मायिनः ।
उत क्षितिभ्यो ऽवनीर् अविन्दो विषम् एभ्यो अस्रवो वाजिनीवति ॥ ६ ०६१ ०३

प्र णो॑ देवी सर॑स्वती वाजे॑भिर् वा॒जिनी॑वती ।
धी॒नाम् अ॑वित्र्य् अवतु ॥ ६ ०६१ ०४
यस् त्वा॑ देवि सरस्वत्य् उपब्रू॒ते धने॑ हि॒ते ।
इन्द्रं॑ न वृ॒त्रतू॑र्ये ॥ ६ ०६१ ०५
त्वं दे॑वि सरस्व॒त्य् अवा॒ वाजे॑षु वाजिनि ।
रदा॑ पू॒षेव॑ नः सनिम् ॥ ६ ०६१ ०६
उ॒त स्या नः॒ सर॑स्वती घो॒रा हिर॑ण्यवर्तनिः ।
वृ॒त्रघ्नी व॑ष्टि सुष्टु॒तिम् ॥ ६ ०६१ ०७
यस्या॑ अनन्तो अह्रु॒तस् त्वे॒षश् च॑रि॒ष्णुर् अ॑र्ण॒वः ।
अम॑श् चर॑ति रोरु॒वत् ॥ ६ ०६१ ०८
सा नो॒ विश्वा॒ अति॒ द्विषः॒ स्वसृ॑र् अ॒न्या ऋ॒तावरी ।
अत॑न्न् अहे॒व सूर्यः॑ ॥ ६ ०६१ ०९
उ॒त नः॑ प्रि॒या प्रि॒यासु॑ सप्तस्व॒सा सु॒जु॒ष्टा ।
सर॑स्वती स्तोम्या॑ भूत् ॥ ६ ०६१ १०
आ॒पप्रु॑षी पार्थि॒वान्य् उ॒रु रजो॑ अ॒न्तरि॑क्षम् ।
सर॑स्वती नि॒दस् पा॑तु ॥ ६ ०६१ ११
त्रि॒षध॑स्था॑ सप्तधा॒तुः पञ्च॑ जा॒ता व॒र्धय॑न्ती ।
वाजे॑-वाजे हव्या॑ भूत् ॥ ६ ०६१ १२
प्र या म॑हि॒म्ना म॒हिना॑सु चेकि॑ते द्यु॒म्नेभि॑र् अ॒न्या अ॒पसा॑म् अ॒पस्त॑मा ।
रथ॑ इव बृ॒हती॑ वि॒भ्वने॑ कृ॒तोप॒स्तुत्या॑ चिकितु॒षा सर॑स्वती ॥ ६ ०६१ १३
सर॑स्वत्य् अ॒भि नो॑ नेषि॒ वस्यो॒ माप॑ स्फरीः॒ पय॑सा॒ मा न॒ आ ध॑क् ।
जु॒षस्व॑ नः॒ सख्या॒ वेश्या॑ च॒ मा त्वत् क्षे॒त्राण्य् अर॑णानि गन्म ॥ ६ ०६१ १४

(५०३)

स्तु॒षे नरा॑ दि॒वो अ॒स्य प्र॒सन्ता॒श्विना॑ हुवे॒ जर॑माणो अ॒र्कैः ।
या स॒द्य उ॒स्रा व्यु॑षि॒ ज्मो अन्ता॒न् युयू॑षतः॒ पर्य् उ॒रू वरां॑सि ॥ ६ ०६२ ०१
ता य॒ज्ञम् आ शुचि॑भिश् चक्रमा॒णा रथ॑स्य भा॒नुं रु॑रुचू॒ रजो॑भिः ।

पुरू वरांस्य् अमिता मिमानापो धन्वान्य् अति याथो अज्रान् ॥ ६ ०६२ ०२
ता ह त्यद् वर्तिर् यद् अरध्रम् उग्रेत्था धिय ऊहथुः शश्वद् अश्वैः ।
मनोजवेभिर् इषिरैः शयध्यै परि व्यथिर् दाशुषो मर्त्यस्य ॥ ६ ०६२ ०३
ता नव्यसो जरमाणस्य मन्मोप भूषतो युयुजानसप्ती ।
शुभम् पृक्षम् इषम् ऊर्जं वहन्ता होता यक्षत् प्रत्नो अध्रुग् युवाना ॥ ६ ०६२ ०४
ता वल्गू दस्रा पुरुशाकतमा प्रत्ना नव्यसा वचसा विवासे ।
या शंसते स्तुवते शम्भविष्ठा बभूवतुर् गृणते चित्रराती ॥ ६ ०६२ ०५
ता भुज्युं विभिर् अङ्गयः समुद्रात् तुग्रस्य सूनुम् ऊहथू रजोभिः ।
अरेणुभिर् योजनेभिर् भुजन्ता पतत्रिभिर् अर्णसो निर् उपस्थात् ॥ ६ ०६२ ०६
वि जयुषा रथ्या यातम् अद्रिं श्रुतं हवं वृषणा वध्रिमत्याः ।
दशस्यन्ता शयवे पिप्यथुर् गाम् इति च्यवाना सुमतिम् भुरण्यू ॥ ६ ०६२ ०७
यद् रोदसी प्रदिवो अस्ति भूमा हेळो देवानाम् उत मर्त्यत्रा ।
तद् आदित्या वसवो रुद्रियासो रक्षोयुजे तपुर् अघं दधात ॥ ६ ०६२ ०८
य ई राजानाव् ऋतुथा विदधद् रजसो मित्रो वरुणश् चिकेतत् ।
गम्भीराय रक्षसे हेतिम् अस्य द्रोघाय चिद् वचस आनवाय ॥ ६ ०६२ ०९
अन्तरैश् चक्रैस् तनयाय वर्तिर् द्युमता यातं नृवता रथेन ।
सनुत्येन त्यजसा मर्त्यस्य वनुष्यताम् अपि शीर्षा ववृक्तम् ॥ ६ ०६२ १०
आ परमाभिर् उत मध्यमाभिर् नियुद्भिर् यातम् अवमाभिर् अर्वाक् ।
दृळ्हस्य चिद् गोमतो वि व्रजस्य दुरो वर्तं गृणते चित्रराती ॥ ६ ०६२ ११

(५०४)

क्व १ त्या वल्गू पुरुहूताद्य दूतो न स्तोमो ऽविदन् नमस्वान् ।
आ यो अर्वाङ् नासत्या ववर्त प्रेष्ठा ह्य असथो अस्य मन्मन् ॥ ६ ०६३ ०१
अरम् मे गन्तं हवनायास्मै गृणाना यथा पिबाथो अन्धः ।
परि ह त्यद् वर्तिर् याथो रिषो न यत् परो नान्तरस् तुतुर्यात् ॥ ६ ०६३ ०२
अकारि वाम् अन्धसो वरीमन्न् अस्तारि बर्हिः सुप्रायणतमम् ।
उत्तानहस्तो युवयुर् ववन्दा वां नक्षन्तो अद्रय आञ्जन् ॥ ६ ०६३ ०३

ऊ॒ध्वो वा॑म् अ॒ग्निर् अ॑ध्व॒रेष्व् अ॑स्था॒त् प्र रा॒तिर् ए॑ति जू॒र्णिनी॑ घृ॒ताची॑ ।
प्र होता॑ गू॒र्तम॑ना उरा॒णो ऽयु॑क्त॒ यो नास॑त्या॒ हवी॑मन् ॥ ६ ०६३ ०४
अधि॑ श्रि॒ये दु॑हि॒ता सूर्य॑स्य॒ रथं॑ तस्थौ पुरुभुजा श॒तोति॑म् ।
प्र मा॒याभि॑र् मायिना भूतम् अ॒त्र नरा॑ नृ॒तू ज॒नि॑मन् य॒ज्नियाना॑म् ॥ ६ ०६३ ०५
यु॒वं श्री॒भिर् द॑र्श॒ताभि॑र् आ॒भिः शु॒भे पु॒ष्टिम् ऊ॑हथुः सू॒र्यायाः॑ ।
प्र वां॑ वयो॒ व॒पु॒षे ऽनु॑ पत॒न् नक्ष॒द् वाणी॑ सुष्टु॒ता धि॒ष्ण्या वाम् ॥ ६ ०६३ ०६
आ वां॑ वयो ऽश्वा॒सो व॒हि॒ष्ठा अ॒भि प्रयो॑ नासत्या वहन्तु ।
प्र वां॑ र॒थो मनो॑जवा असर्जी॒षः प॒क्ष इ॒षि॒धो अनु॑ पू॒र्वीः ॥ ६ ०६३ ०७
पु॒रु हि वा॑म् पुरुभुजा दे॒ष्णं धे॒नुं न इ॒ष॒म् पि॒न्व॒त॒म् अस॑क्राम् ।
स्तु॒त॒श् च वाम् माध्वी सुष्टु॒तिश् च॒ रसा॑श् च॒ ये वा॒म् अनु॑ रा॒तिम् अग्म॑न् ॥ ६ ०६३ ०८
उ॒त म॑ ऋ॒ज्रे पु॑र॒यस्य॒ र॒घ्वी सु॑मी॒ळ्हे श॒तम् पे॑रु॒के च॑ पक्षा ।
शा॒ण्डो दा॑द् धि॒र॒णिन॒ः स्मद्दि॑ष्टी॒न् दश॑ व॒शासो॑ अभि॒षाच॑ ऋ॒ष्वान् ॥ ६ ०६३ ०९
सं वां॑ श॒ता नास॑त्या स॒हस्रा॑श्वा॒नाम् पु॑रुप॒न्था॑ गि॒रे दा॑त् ।
भ॒रद्वा॑जाय वी॒र॒ नू गि॒रे दा॑द् ध॒ता रक्षां॑सि पुरुदंससा स्युः ॥ ६ ०६३ १०
आ वां॑ सु॒म्ने व॒रि॑मन् सू॒रिभि॑ः ष्याम् ॥ ६ ०६३ ११

(५०५)

उद् उ॑ श्रि॒य उ॒षसो॒ रोच॑माना अस्थु॒र् अ॒पां नोर्म॑यो रुश॒न्तः ।
कृ॒णोति॒ विश्वा॑ सुप॒था॑ सु॒गान्य् अभू॑द् उ॒ वस्वी॒ दक्षि॑णा म॒घोनी॑ ॥ ६ ०६४ ०१
भ॒द्रा द॑दृक्ष उर्वि॒या वि भा॒स्य् उत् ते॑ शो॒चिर् भा॒नवो॒ द्याम् अ॑पत॒न् ।
आ॒विर् वक्ष॑॑ः कृणुषे शु॒म्भमा॑नोषो॑ देवि॒ रोच॑माना॒ महो॑भिः ॥ ६ ०६४ ०२
वह॑न्ति सीम् अरु॒णासो॒ रुश॑न्तो॒ गाव॑॑ः सु॒भगा॑म् उर्वि॒या प्र॑थानाम् ।
अपे॑जते शू॒रो अस्ते॑व॒ शत्रू॒न् बाध॑ते॒ तमो॑ अजि॒रो न वो॑ळ्हा॑ ॥ ६ ०६४ ०३
सु॒गोत ते॑ सुप॒था॒ पर्व॑तेष्व् अवा॒ते अ॒पस् त॑रसि स्वभानो ।
सा न॒ आ व॑ह॒ पृथु॒यामन्न् ऋ॒ष्वे र॒यिं दि॑वो दुहितर् इ॒षय॑ध्यै॑ ॥ ६ ०६४ ०४
सा व॑ह॒ यो॒क्ष॒भिर् अ॒वा॒तो॒षो॒ व॒रं व॑ह॑सि जो॒ष॒म् अनु॑ ।

त्वं दिवो दुहितर् या ह देवी पूर्वहूतौ महना दर्शता भूः ॥ ६ ०६४ ०५
उत् ते वयश् चिद् वसतेर् अपप्तन् नरश् च ये पितुभाजो व्युष्टौ ।
अमा सते वहसि भूरि वामम् उषो देवि दाशुषे मर्त्याय ॥ ६ ०६४ ०६

(५०६)

एषा स्या नो दुहिता दिवोजाः क्षितीर् उच्छन्ती मानुषीर् अजीगः ।
या भानुना रुशता राम्यास्व् अज्ञायि तिरस् तमसश् चिद् अक्तून् ॥ ६ ०६५ ०१
वि तद् ययुर् अरुणयुग्भिर् अश्वैश् चित्रम् भान्त्य् उषसश् चन्द्ररथाः ।
अग्रं यज्ञस्य बृहतो नयन्तीर् वि ता बाधन्ते तम ऊर्म्यायाः ॥ ६ ०६५ ०२
श्रवो वाजम् इषम् ऊर्जं वहन्तीर् नि दाशुष उषसो मर्त्याय ।
मघोनीर् वीरवत् पत्यमाना अवो धात विधते रत्नम् अद्य ॥ ६ ०६५ ०३
इदा हि वो विधते रत्नम् अस्तीदा वीराय दाशुष उषासः ।
इदा विप्राय जरते यद् उक्था नि ष्म मावते वहथा पुरा चित् ॥ ६ ०६५ ०४
इदा हि त उषो अद्रिसानो गोत्रा गवाम् अङ्गिरसो गृणन्ति ।
व्य् अ ॑ र्कैण बिभिदुर् ब्रह्मणा च सत्या नृणाम् अभवद् देवहूतिः ॥ ६ ०६५ ०५
उच्छा दिवो दुहितः प्रत्नवन् नो भरद्वाजवद् विधते मघोनि ।
सुवीरं रयिं गृणते रिरीह्य् उरुगायम् अधि धेहि श्रवो नः ॥ ६ ०६५ ०६

(५०७)

वपुर् नु तच् चिकितुषे चिद् अस्तु समानं नाम धेनु पत्यमानम् ।
मर्तेष्व् अन्यद् दोहसे पीपाय सकृच् छुक्रं दुदुहे पृश्निर् ऊधः ॥ ६ ०६६ ०१
ये अग्नयो न शोशुचन्न् इधाना द्विर् यत् त्रिर् मरुतो वावृधन्त ।
अरेणवो हिरण्ययास एषां साकं नृम्णैः पौंस्येभिश् च भूवन् ॥ ६ ०६६ ०२
रुद्रस्य ये मीळ्हुषः सन्ति पुत्रा यांश् चो नु दाधृविर् भरध्यै ।
विदे हि माता महो मही षा सेत् पृश्निः सुम्वे ३ गर्भम् आधात् ॥ ६ ०६६ ०३
न य ईषन्ते जनुषो ऽया न्व् अ ॑ न्तः सन्तो ऽवद्यानि पुनानाः ।

निर् यद् दुह्रे शुचयो ऽनु जोषम् अनु श्रिया तन्वम् उक्षमाणाः ॥ ६ ०६६ ०४
मक्षू न येषु दोहसे चिद् अया आ नाम धृष्णु मारुतं दधानाः ।
न ये स्तौना अयासो मद्रा नू चित् सुदानुर् अव यासद् उग्रान् ॥ ६ ०६६ ०५
त इद् उग्राः शवसा धृष्णुषेणा उभे युजन्त रोदसी सुमेके ।
अध स्मैषु रोदसी स्वशोचिर् आमवत्सु तस्थौ न रोकः ॥ ६ ०६६ ०६
अनेनो वो मरुतो यामो अस्त्व् अनश्वश् चिद् यम् अजत्य् अरथीः ।
अनवसो अनभीशू रजस्तूर् वि रोदसी पथ्या याति साधन् ॥ ६ ०६६ ०७
नास्य वर्ता न तरुता न्व् अस्ति मरुतो यम् अवथ वाजसातौ ।
तोके वा गोषु तनये यम् अप्सु स व्रजं दर्ता पार्ये अध द्योः ॥ ६ ०६६ ०८
प्र चित्रम् अर्कं गृणते तुराय मारुताय स्वतवसे भरध्वम् ।
ये सहांसि सहसा सहन्ते रेजते अग्ने पृथिवी मखेभ्यः ॥ ६ ०६६ ०९
त्विषीमन्तो अध्वरस्येव दिद्युत् तृषुच्यवसो जुह्वो ३ नाग्नेः ।
अर्चत्रयो धुनयो न वीरा भ्राजज्जन्मानो मरुतो अधृष्टाः ॥ ६ ०६६ १०
तं वृधन्तम् मारुतम् भ्राजदृष्टिं रुद्रस्य सूनुं हवसा विवासे ।
दिवः शर्धाय शुचयो मनीषा गिरयो नाप उग्रा अस्पृध्रन् ॥ ६ ०६६ ११

(५०८)

विश्वेषां वः सतां ज्येष्ठतमा गीर्भिर् मित्रावरुणा वावृधध्यै ।
सं या रश्मेव यमतुर् यमिष्ठा द्वा जनाव् असमा बाहुभिः स्वैः ॥ ६ ०६७ ०१
इयम् मद् वाम् प्र स्तृणीते मनीषोप प्रिया नमसा बर्हिर् अच्छ ।
यन्तं नो मित्रावरुणाव् अधृष्टं छर्दिर् यद् वां वरूथ्यं सुदानू ॥ ६ ०६७ ०२
आ यातम् मित्रावरुणा सुशस्त्य् उप प्रिया नमसा हूयमाना ।
सं याव् अप्र स्थो अपसेव जनाञ् छुधीयतश् चिद् यतथो महित्वा ॥ ६ ०६७ ०३
अश्वा न या वाजिना पूतबन्धू ऋता यद् गर्भम् अदितिर् भरध्यै ।
प्र या महि महान्ता जायमाना घोरा मतीय रिपवे नि दीधः ॥ ६ ०६७ ०४
विश्वे यद् वाम् मंहना मन्दमानाः क्षत्रं देवासो अदधुः सजोषाः ।
परि यद् भूथो रोदसी चिद् उर्वी सन्ति स्पशो अदब्धासो अमूराः ॥ ६ ०६७ ०५

ता हि क्षत्रं धारयेथे अनु द्यून् दंहेथे सानुम् उपमाद् इव द्योः ।
दृळ्हो नक्षत्र उत विश्वदेवो भूमिम् आतान् द्यां धासिनायोः ॥ ६ ०६७ ०६
ता विग्रं धैथे जठरम् पृणध्या आ यत् सद्म सभृतयः पृणन्ति ।
न मृष्यन्ते युवतयो ऽवाता वि यत् पयो विश्वजिन्वा भरन्ते ॥ ६ ०६७ ०७
ता जिह्वया सदम् एदं सुमेधा आ यद् वां सत्यो अरतिर् ऋते भूत् ।
तद् वाम् महित्वं घृतान्नाव् अस्तु युवं दाशुषे वि चयिष्टम् अंहः ॥ ६ ०६७ ०८
प्र यद् वाम् मित्रावरुणा स्पृधन् प्रिया धाम युवधिता मिनन्ति ।
न ये देवास ओहसा न मर्ता अयज्ञसाचो अप्यो न पुत्राः ॥ ६ ०६७ ०९
वि यद् वाचं कीस्तासो भरन्ते शंसन्ति के चिन् निविदो मनानाः ।
आद् वाम् ब्रवाम सत्यान्य् उक्था नकिर् देवेभिर् यतथो महित्वा ॥ ६ ०६७ १०
अवोर् इत्था वां छर्दिषो अभिष्टौ युवोर् मित्रावरुणाव् अस्कृधोयु ।
अनु यद् गाव स्फुरान् ऋजिप्यं धृष्णुं यद् रणे वृषणं युनजन् ॥ ६ ०६७ ११

(५०९)

श्रुष्टी वां यज्ञ उद्यतः सजोषा मनुष्वद् वृक्तबर्हिषो यजध्यै ।
आ य इन्द्रावरुणाव् इषे अद्य महे सुम्नाय मह आववर्तत् ॥ ६ ०६८ ०१
ता हि श्रेष्ठा देवताता तुजा शूराणां शविष्ठा ता हि भूतम् ।
मघोनाम् मंहिष्ठा तुविशुष्म ऋतेन वृत्रतुरा सर्वसेना ॥ ६ ०६८ ०२
ता गृणीहि नमस्येभिः शूषैः सुम्नेभिर् इन्द्रावरुणा चकाना ।
वज्रेणान्यः शवसा हन्ति वृत्रं सिषक्त्य् अन्यो वृजनेषु विप्रः ॥ ६ ०६८ ०३
ग्नाश् च यन् नरश् च वावृधन्त विश्वे देवासो नरां स्वर्गूर्ताः ।
प्रैभ्य इन्द्रावरुणा महित्वा द्यौश् च पृथिवि भूतम् उर्वी ॥ ६ ०६८ ०४
स इत् सुदानुः स्ववाँ ऋतावेन्द्रा यो वां वरुण दाशति त्मन् ।
इषा स द्विषस् तरेद् दास्वान् वंसद् रयिं रयिवतश् च जनान् ॥ ६ ०६८ ०५
यं युवं दाश्वध्वराय देवा रयिं धत्थो वसुमन्तम् पुरुक्षुम् ।
अस्मे स इन्द्रावरुणाव् अपि ष्यात् प्र यो भनक्ति वनुषाम् अशस्तीः ॥ ६ ०६८ ०६
उत नः सुत्रात्रो देवगोपाः सूरिभ्य इन्द्रावरुणा रयिः ष्यात् ।

येषां शुष्मः पृतनासु साह्वान् प्र सद्यो द्युम्ना तिरते ततुरिः ॥ ६ ०६८ ०७
नू न इन्द्रावरुणा गृणाना पृङ्क्तं रयिं सौश्रवसाय देवा ।
इत्था गृणन्तो महिनस्य शर्धोऽपो न नावा दुरिता तरेम ॥ ६ ०६८ ०८
प्र सम्राजे बृहते मन्म नु प्रियम् अर्च देवाय वरुणाय सप्रथः ।
अयं य उर्वी महिना महिव्रतः क्रत्वा विभात्य् अजरो न शोचिषा ॥ ६ ०६८ ०९
इन्द्रावरुणा सुतपाव् इमं सुतं सोमम् पिबतम् मद्यं धृतव्रता ।
युवो रथो अध्वरं देववीतये प्रति स्वसरम् उप याति पीतये ॥ ६ ०६८ १०
इन्द्रावरुणा मधुमत्तमस्य वृष्णः सोमस्य वृषणा वृषेथाम् ।
इदं वाम् अन्धः परिषिक्तम् अस्मे आसद्यास्मिन् बर्हिषि मादयेथाम् ॥ ६ ०६८ ११

(५७०)

सं वां कर्मणा सम् इषा हिनोमीन्द्राविष्णू अपसस् पारे अस्य ।
जुषेथां यज्ञं द्रविणं च धत्तम् अरिष्टैर् नः पथिभिः पारयन्ता ॥ ६ ०६९ ०१
या विश्वासां जनितारा मतीनाम् इन्द्राविष्णू कलशा सोमधाना ।
प्र वां गिरः शस्यमाना अवन्तु प्र स्तोमासो गीयमानासो अर्कैः ॥ ६ ०६९ ०२
इन्द्राविष्णू मदपती मदानाम् आ सोमं यातं द्रविणो दधाना ।
सं वाम् अञ्जन्त्व् अक्तुभिर् मतीनां सं स्तोमासः शस्यमानास उक्थैः ॥ ६ ०६९ ०३
आ वाम् अश्वासो अभिमातिषाह इन्द्राविष्णू सधमादो वहन्तु ।
जुषेथां विश्वा हवना मतीनाम् उप ब्रह्माणि शृणुतं गिरो मे ॥ ६ ०६९ ०४
इन्द्राविष्णू तत् पनयाय्यं वां सोमस्य मद उरु चक्रमाथे ।
अकृणुतम् अन्तरिक्षं वरीयो ऽप्रथतं जीवसे नो रजांसि ॥ ६ ०६९ ०५
इन्द्राविष्णू हविषा वावृधानाग्राद्वाना नमसा रातहव्या ।
घृतासुती द्रविणं धत्तम् अस्मे समुद्र स्थः कलशः सोमधानः ॥ ६ ०६९ ०६
इन्द्राविष्णू पिबतम् मध्वो अस्य सोमस्य दस्रा जठरम् पृणेथाम् ।
आ वाम् अन्धांसि मदिराण्य् अग्मन्न् उप ब्रह्माणि शृणुतं हवम् मे ॥ ६ ०६९ ०७
उभा जिग्यथुर् न परा जयेथे न परा जिग्ये कतरश् चनैनोः ।
इन्द्रश् च विष्णो यद् अपस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तत् ॥ ६ ०६९ ०८